

JANCSI ÉS JULISKA ÓVODA

OM: 100502

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025

Készítette: Nagy Jánosné

Tartalomjegyzék:

1. BEVEZETŐ
2. GYERMEKKÉP és ÓVODAKÉP
3. CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK
4. ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE
6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI

8. ÓVODAI ÜNNEPEK, NÉPHAGYOMÁNYOK

9. SAJÁTOS FELADATOK A GYERMEKVÉDELEM, ÉS KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYEREKEK
10. AZ ÓVODAI NEVELÉS DOKUMENTÁLÁSA
11. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE
12. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT
13. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK
14. MELLÉKLETEK

*“Jól csak a szívével lát az ember, ami igazán lényeges az a szemnek láthatatlan”
/Antoine de Saint-Exupéry/*

Minden gyermek egyedi és különleges, tehetséges valamiben.

„Itt minden érted van” alapelv vezérli az óvoda dolgozóit.

Olyan életteret biztosítunk számukra, ahol boldog óvodás éveket élnek meg, olyan programokat és tevékenységeket szervezünk, ahol a személyiségük optimálisan fejlődik.

Rendületlenül hiszünk a játék kiemelt szerepében, amelyben gyermekeink megtalálják a boldogságot, megtapasztalják örömteli játékaik során a szabadság felelősségét, a döntés megannyi lehetőségét, a választás kihívásait.

Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört nagyon fontosnak tartjuk.

Segítjük őket abban, hogy sok élményben, tapasztalatszerzésben legyen részük.

Olyan programokat, tevékenységeket szervezünk számukra, amelyek maradandó élményt nyújtanak.

Rengeteg változatos lehetőséget teremtünk nevelőmunkánk során a széleskörű tanulási lehetőségre, a változatos tapasztalatszerzésre.

Lyukas garast sem ér, ha a gyerekek nem mosolyognak. Legyenek boldogok, vidámak.

Gondolkodni szerető, kreatív gyerekeket nevelünk.

Olyan gyerekeket nevelünk, akik szeretik és védik a természetet és a környezetet a mozgás és az egészséges életmód mindennapjaik részévé válik.

Partneri kapcsolatban a családdal, őszinte nyitott óvodai légkörben neveljük a gyerekeket.

Óvodánkban a gyermekek 2,5 éves korától az iskolába lépésig a családi nevelés kiegészítése, a teljes gyermeki személyiség fejlődésének segítése a célunk.

Az óvoda funkciói az:

- óvó-védő
- Szociális
- nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Az óvodában eltöltött évek, vagyis az óvodai élet teljes egésze előkészíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségjegyek fejlődését, és az iskolai élethez szükséges kompetenciák kialakulását.

Óvodánk alapfeladatai az Alapprogram értelmében:

- az óvodáskorú gyerekek nevelése, testi-lelki szükségletének kielégítése
- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés
- Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés
- Az óvodapedagógus elsődleges feladata, hogy nevelő munkáját az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára, és a Pedagógiai Program útmutatásaira alapozza, figyelembe véve annak elveit, célrendszerét.

Feladatunk, hogy gondoskodjunk:

- valamennyi óvodásunk alapvető szükségleteinek kielégítéséről,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkornak megfelelő alakításáról
- az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységről, kiemelten kezelve a játékot
- tevékenységeken keresztül a gyermek egyéni képességeihez és érési üteméhez igazodó műveltségterületek közvetítéséről.

Szakmai munkánk alapja a minőség, a nevelő tevékenységünket a gyerekek mindennekfelett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg. Óvodánk nevelőtestületét képzett, tapasztalt pedagógusok alkotják, amely garantálja a magas színvonalú nevelést.

1.1. Pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyermekjóléti igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- *A pedagógus teljesítményértékelésben közreműködők meghatározása: A 18/2024. (IV.04) BM rendelet – a továbbiakban Rendelet - 3. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a teljesítményértékeléssel kapcsolatos munkáltatói jogkört az értékelő vezető gyakorolja*
- *A 2024/2025-ös nevelési évtől a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet által előírt kötelezően használt nyomtatványok mindegyikét az OVIKÉTA felületen kell vezetni: (felvételi és mulasztási napló, az óvodai csoportnapló, óvodai törzskönyv, a gyermekek fejlődését nyomonkövető dokumentáció)*
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Programunk Fábián Katalin Tevékenységközpontú Óvodai Pedagógiai Program adaptációja

Óvoda neve: Jancsi és Juliska Óvoda

Oktatási azonosítója:100502

Óvoda címe: 2360, Gyál, Rákóczi F. utca 69.

Fenntartója: Jancsi és Juliska Oktatási Alapítvány

Elérhetőségei: 06 70 677 62 46

Email: jancsiesjuliska1995@gmail.com

Honlap: www.julikaovi.hu

Csoportok száma: 1 gyermekcsoport vegyes életkorú

Alapítás éve: 1995. szeptember 1.

Az óvoda típusa: alapítványi óvoda

Az óvoda fenntartója: Jancsi és Juliska Oktatási Alapítvány
18704338-1-13

Az óvoda igazgatója: Nagy Jánosné

Az óvoda nyitvatartási ideje: 7:00 – 17:30

1.2. Az óvoda bemutatása

Nevelési filozófiánk mottója:

*„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni – vess magot!
Ha egy évtizeddel számolsz – ültess fát!
Ha terved egy életre szól – embert nevelj! „*

A Jancsi és Juliska Óvodát 1995-ben alapították Gyálon.

Városunk agglomerációs település a fővárossal szinte egybe van épülve. Sokan költöznek ki a fővárosból a gyermekek neveléséhez alkalmasabb kertvárosi településünkre.

Az óvoda épülete zöld övezetben helyezkedik el, óvoda céljára épült 1995-ben, így megfelel az intézménytípussal szemben támasztott követelményeknek.

Óvodánkban a 2,5 évestől 6-7 éves gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztését, nevelését kis létszámú csoportban, családi közösségben, bizalom és szeretett teljes légkörben valósítjuk meg. A középpontban nálunk mindig a gyermek áll. Meggyőződésünk, hogy vidám, nyugodt és inspiráló atmoszférával együtt biztosítjuk azt, hogy a hozzánk járó gyerekekből kiegyensúlyozott és aktív felnőttek lesznek majd, mivel a szeretettel és maximális odafigyeléssel végzett munka hozza meg azt az eredményt, amire a gyerekeknek a sikeres élethez szükségük van és szükségük lesz.

Az óvoda a fenti légkört a személyzet legteljesebb odafigyelésével, szaktudásával, differenciált és játékos fejlesztéssel, a hagyományok felelevenítésével, játékos és örömteli hangulat kialakításával valósítja meg.

Pedagógiai célunk, hogy a gyerekek óvodai élete során tágítsuk érdeklődési körüket, fejlesszük önbizalmukat, és önállóságra neveljük őket. Nagy hangsúlyt fektetünk azoknak a területeknek a tervszerű fejlesztésére, melyek biztosítják a gyermekek sikeres iskolai felvételét és beilleszkedésüket.

Célunk továbbá az, hogy a pedagógusok és a szülők együttesen vegyenek részt a gyermek nevelésében, ezért rendkívül fontosnak tartjuk a szülőkkel való folyamatos kommunikációt és együttműködő részvételüket az óvoda életében.

1.3. A tevékenységközpontú óvodai nevelés adaptálásának indokai:

Hitvallásunk, az óvodáskorú gyermek egyéni és életkori sajátosságait a legmesszebbmenőkig figyelembe véve, fejleszteni, személyiségét, kiegészítve és folytatva a családi nevelést, derűs otthonos légkörben, amelynek megvalósulása folytán képessé válik a gyermek egyre tágabb környezetbe való zökkenőmentes beilleszkedésre. Óvodai életünket a megismerések komplexitása, gyakorlatiassága és a többoldalú tapasztalatszerzés jellemzi.

Az óvónők által kezdeményezett tevékenységi formák alapjai a tanulásnak, a kompetenciák fejlesztésének. A gyermeki megismerés, a tanulás, szerves része a nevelésnek, melyhez a nap minden pillanata megfelelő lehet, előtérbe helyezve a szabad játékot.

A helyi nevelési program alapjai

- o Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- o Tevékenységközpontú Óvodai Nevelés Programja
- o Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei
- o A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI: törvény és módosításai

1. GYERMEKKÉP és ÓVODAKÉP

Gyermekeképünk

„A gyermek a mienk is, az enyém is, a tied, mindannyiunké.” / Hermann Aliz /

Minden gyermek egyedi és különleges személyiség, akinek biztonságra és szeretetre van szüksége. Ehhez biztosítunk mi teret, keretet, eszközt, közösséget, biztonságot és szeretetet, megteremtjük az optimális feltételeket, a boldog óvodai élethez a sokoldalú személyiségfejlődéséhez.

- A gyermek, fejlődő személyiség:
 - fejlődését genetikai adottságok,
 - az érés törvényszerűségei,
 - a spontán és tervszerűen alakított környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Ennek következtében

életkoronként és egyénenként

eltérőek, ill. eltérőek lehetnek a testi és lelki szükségletei

- A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.
- Az óvodáskor szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkészé válik. A játék a fejlődés és a fejlesztés legjobb eszköze óvodáskorban.
- Szervezett nevelőmunkánk során játszva, játékba ágyazottan nyújtunk sokrétű ismereteket, biztosítunk széleskörű tanulási lehetőségeket. Legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeink megtalálják a boldogságot, hogy megtapasztalják örömteli játékaik során a szabadság felelősségét, a döntés megannyi lehetőségét, a választás kihívásait.
- Valljuk, hogy nyugodt, derűs, szeretetteljes, családi légkörben felnövő gyermekekből válik kiegyensúlyozott, másokat megértő és tisztelő, nyitott, segítőkész, aktív és kreatív ember.
- Óvodánk nevelőtestülete elkötelezte magát arra, hogy a családdal szorosan együttműködve a természet szeretetét szem előtt tartva valósítjuk meg a gyermek személyiségének harmonikus fejlesztését.

1.4. Óvodaképünk

„A kisgyermekkorban a világ még egy osztatlan, műfajok nélküli szépség. Egybefolyik a játék, tanulás, művészet és munka, álom és valóság.” /Zsámboki Károlyné/

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

2. CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK:

2.1 Az óvodai nevelés célja:

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

2.2 Az óvodai nevelésünkben alapelv:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés övezi /empátia, tolerancia, befogadás, tisztelet, bizalom/
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását az egyéni érési ütem figyelembevételével, a gyermeki kíváncsiságból kiindulva /élménypedagógia, szabad játék, játékoság, tevékenység központúság/
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. /kompetenciafejlesztés, egyenlő hozzáférés elve, differenciálás/
- Szeretnénk, ha az óvodánkból kikerülő gyerekek örömmel emlékeznének az eltelt óvodai évekre és magas neveltségi szintet érnének el. Számunkra a leglényegesebb, hogy a gyerekek nyugodt, családias jellegű, gyermek centrikus óvodánkba örömmel járjanak, hogy a hozzánk érkező gyermekek barátságos, otthonos, inger gazdag környezetben ismerkedhessenek önmagukkal, és az őket körülvevő világgal.
- **Kiemelt nevelési terület az egészséges életmódra nevelés, a mozgásfejlesztés**, hiszen mozgásos tapasztalatszerzés közben aktivizálódik percepciójuk, melyek a megismerő folyamatok, kognitív képességek fejlődését segítik. Tudatos, egyéni fejlesztéssel kívánjuk megelőzni a potenciális tanulási zavarok kialakulását.
- A nevelési folyamatban segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségjegyek, kompetenciák fejlődését.
- Pedagógiai tevékenységrendszerünk és a tárgyi környezet segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását, természetvédelem hangsúlyozásával.
- **Az érzelmi nevelést és szocializációt kiemelt nevelési területnek tekintjük.** Mély érzelmi viszony jellemzi az óvónő és gyerek kapcsolatát, mert úgy érezzük, csak ebben az esetben lehet sikeres bármilyen nevelő folyamat.
- **„Itt minden érted van” alapelv szellemében:**
 - A gyerekeket körülvevő felnőttek gyermekcentrikus, toleráns, empátiás nevelői attitűdje biztosít megfelelő pedagógiai háttérrel szociális, érzelmi, kognitív, pszichikus képességeik és mozgásfejlődésük számára.
 - Modell értékű az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja. Olyan pedagógiai környezetet alakítunk, ahol a befogadó attitűd természetes, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. A pedagógusok részéről a gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, a pedagógiai optimizmus a különbözőségek elfogadása, a diszkrimináció tilalmának érvényesítése, hit a gyermek fejlődésében, a gyermek jelzéseire biztosított figyelem, alap követelmény.
 - A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus fejlesztése. A gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra.

- A gyermeki személyiség fejlődését testi-lelki és szociális szükségleteinek kielégítését a konstruktív magatartás- és tevékenységformák kialakítását sokrétű, tevékenységrendszerrel biztosítjuk.
 - A differenciált bánásmód elvének alkalmazása: az életkori és az egyéni sajátosságok, szükségletek, igények, valamint a gyermekek mindenek előtti érdekeinek figyelembevétele, az egyéni érés sajátosságainak szem előtt tartásával a gyermek önmagához viszonyított fejlődésének elősegítése. A gyermekek differenciált egyéni fejlesztése, felzárkóztatás és tehetséggondozás a közösség keretén belül.
 - A nevelés elsődlegességének hangsúlyozása, a játék kiemelt szerepe, elegendő idő, hely és eszköz biztosítása játékra.
 - A játékoság elve a személyiség fejlődésének és fejlesztésének alapvető eleme.
 - Alapelvnek tekintjük a közösen átélt élmények és tapasztalatok fejlesztő hatásának tudatos kiaknázását egyetértünk az élménypedagógia fogalmával.
 - A tolerancia, inkluzivitás a különbözőség, az egyediség, a másság elfogadása és elfogadtatása, valamint befogadása szintén fontos alapelv az esélyegyenlőség megteremtésére törekvés az egyenlő hozzáférés elvének érvényesítése;
 - A nyitottság a családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartása elengedhetetlen, csak így lehet szoros együttműködés a családdal.
 - A tevékenységek, gyerekek, pedagógusok nagyfokú "szabadságfokának" biztosítása:
 - a gyermek fejlődésében sürgetésmentes egyéni utak biztosítása;
 - számára a lehető legnagyobb szabadságfokú mozgástér biztosítása;
 - a gyermeki önállóság határainak fokozatos szélesítése, nyitott nevelési légkör biztosítása;
 - a gyermek tisztelete, jogainak ismerete és érvényesítése;
 - mozgásigényének feltétel nélküli biztosítása;
 - az óvodapedagógusok szakmai önállóságának maximális tiszteletben tartása
- Alapelveink közül kiemelkedik a személyiségközpontúság és a tevékenységközpontúság.

Tevékenységek központúság (játékdominancia)	Személyiségközpontúság
✓ a játék prioritásának és integrálásának biztosítása ✓ sokrétű tevékenység biztosítása	a képességek differenciált fejlődésének elősegítése

Személyiségközpontúság

Személyiségközpontúság:	
Közösségi nevelés	Individualizálás
- o A nevelés során a gyermek közösségbe, társadalomba való beilleszkedés folyamatának elősegítése, melynek során a gyermek tanulja meg megismerni önmagát, társakhoz való viszonyát és sajátítsa el az együttélés szabályait: ✓ az együttműködést	- o A nevelés során az egyéni különbségek megismerése, feltárása, az eltérések ismeretében a személyiség differenciált fejlesztése. - o Az eltéréseket, különbségeket meghatározó tényezők: ✓ adottságok ✓ szükséglet ✓ rátermettség ✓ beállítódás ✓ vérmérséklet ✓ biológiai érés ✓ érdeklődés stb. A személyiségfejlesztésnél fontos:

✓ az alkalmazkodást ✓ a másakra figyelmet ✓ az alapvető udvariassági szokásokat ✓ alakuljanak ki a társas viszonyok gyermek-gyermek között ✓ gyermek-felnőtt között	- o a gyermekismeret - o a másság elfogadása, tiszteletben tartása, tolerálása - o a gyermek szükségleteinek önmagához viszonyított kielégítése - o az egyéni képességek differenciált fejlesztése - felzárkóztatás - tehetséggondozás - o az egyéni bánásmód elvének alkalmazása
---	---

Tevékenységek központúság

A tevékenységek központúság számunkra összetett fogalom. A folyamatokat komplexen értelmezzük, szeretnénk, ha a tartalmilag összekapcsolható tapasztalatokhoz, ismeretekhez komplex rendszeren belül jutnának a gyerekek. A pedagógusok a tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamatban a komplexitást alkalmazzák és kihasználják a tevékenységi területek közötti kapcsolódási lehetőségeket.

Célunk: A személyiség tevékenység közben történő fejlődésének segítése

Alapelvünk:

- o a játék mással nem helyettesítő szerepének hangsúlyozása,
- o a játék integráló szerepének biztosítása,
- o az óvodás gyermek tevékenységvágyának kielégítése,
- o a sokszínű tevékenység lehetőségének, feltételekkel biztosítása,
- o az élményszerű tevékenység biztosítása,
- o az életszerű helyzetekben történő tevékenység megszervezése,
- o a multiszenzoros megismerés biztosítása,
- o a tapasztalás útján, tevékenység közbeni tanulás hangsúlyozása,
- o a tevékenységekhez a nyugodt, derűs légkör biztosítása, érzelmi biztonság megteremtése,
- o a tevékenységek lehetőségeinek biztosítása a gyermekek egész napi szükségleteire, érdeklődésére tekintettel,
- o a segítő óvodapedagógus feltételteremtő és támogató szerepe.

2.1 Az óvodai nevelés általános feladatai

"A gyermek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magára hagyjuk a gyereket, hanem azt, hogy segítő szeretettel emeljük köréje a megfelelő környezetet. Minél tökéletesebb a környezet, annál kevesebb beavatkozásra van szükség a felnőtt részéről."
(Mária Montessori)

A tevékenységek központú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának. A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés – az érése – sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvoda, nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik.

Nevelési céljaink a következő tevékenységrendszereken keresztül valósul meg:

- Játék- és tanulási tevékenység
- Társas- és közösségi tevékenység
- Munkatevékenység
- Szabadidős Tevékenység

E tevékenységi formák megválasztásával a gyermekek adott fejlettségi szintjéhez igazodó készségfejlesztés, illetve különböző képességek alapjainak lerakása történik. Programunk alapján valljuk, hogy a gyermeket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová. Az óvoda feladata nem a szűken vett iskolai feladatokra való felkészítés, hanem az életre való felkészítés, amely csak valóságos tevékenységek, tevékeny életre alapozott nevelőmunka útján valósítható meg.

2.2 Nevelési célunk:

- A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, személyisége teljes kibontakozásának támogatásával az iskolai beilleszkedés zökkenőmentes elérése. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése úgy valósul meg, hogy az iskolára való előkészítés nem külön feladat, hanem a helyi nevelési program működtetése során természetesen megvalósuló folyamat.
- A tanulási képességeket meghatározó megismerési funkciók fejlesztése, kompetenciák megalapozása.
- A gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását segítő pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet kialakítása.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formák eszközének, a szabad játék elsődlegességének biztosítása.
- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- Beszélő környezet, szabálykövetítés a javítgatás elkerülésével, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartásának, ösztönzésének és a gyermeki kérdések támogatásának kiemelése.
- Óvodánk légkörére a derű, vidámság jellemző. A belső műhelymunka, pedagógiai alkotó folyamat akkor sikeres, ha nem veszi el az időt a gyerekekkel való együttléttől.
- Az óvodai nevelés feladata az óvodás gyermek testi-lelki szükségletének kielégítése.
- Az egészséges életmód iránti szükséglet megalapozása
- Az anyanyelvi, értelmi nevelés megvalósítása
- Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

2.3 Az egészséges életmód iránti szükséglet megalapozása

Célja:

- Az egészség védelmére, az egészség megóvására nevelés,
- A gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődésének elősegítése, az egészségvédő szokások elsajátíttatása révén: a testápolás, az étkezés, az öltözködés, az egyéni igényeknek megfelelő pihenés, illetve a mozgás segítségével a helyes életritmus alakításával. Az egészséges életmódra nevelés és az egészséges életvitel igényének alakítása kiemelt jelentőségű. A gyerekek számára biztonságot nyújt a megalapozott, következetes ám rugalmasan kezelt szokásrendszer.
- **Hangsúlyozottabbá vált:** az egészségmegőrzés szokásainak-, valamint a környezettudatos magatartás kialakításához-, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakításának alapelvei.

- Az egészséges, és biztonságos környezet megteremtésével megfelelő feltételek biztosítása az óvoda egészséges életmódra nevelés feladatainak megvalósításához
- Pozitív attitűdök alakítása az egészséget preferáló magatartási szokások iránt.
- Egészséges táplálkozás /különböző összetételű és íz-világú ételek megkóstoltatása, elfogadtatása, egészséges étrend kialakítása, rendszeres folyadékbevitelre szoktatás/
- Mindennapos mozgás /örömmel vegyenek részt a mozgásos tevékenységekben, élete szerves részévé váljon a mozgás/.
- Környezettudatos magatartás kialakítása /takarékos energiafelhasználás, illetve szelektív hulladékgyűjtés/
- Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás/A veszélyhelyzetek felismertetése, elkerülése. az eszközök balesetmentes használata/

Az óvodapedagógus feladatai, a fejlesztés tartalma:

- A gyermekekhez kapcsolódó gondozási tevékenységek szintjének megállapítása óvodába lépéskor anamnézis felvételével, majd a változások rögzítése a fejlődési naplóban.
- A gyermekek fejlődéséhez egyéni szükségleteikhez igazodó életritmus (napirend) kialakítása, hiszen a rendszeresen, megszabott időben végzett tevékenységek, az életfolyamatok alakítói és feltételei az optimális fejlődésnek. Arra törekszünk, hogy a gyerekek élettere nyugodt, életmódjuk kiegyensúlyozott legyen, ne kelljen kapkodni, ne kerüljenek frusztrált helyzetbe. Úgy gondoljuk, ha az életciklus, a tevékenységek szervezése kiegyensúlyozott, akkor a gyerekek azt nem érzik fáradtságnak és örömmel vesznek részt a folyamatokban. Törekszünk arra, hogy a tevékenységek változatosak legyenek, mert a monotonitás fáraszt, a tevékenységek váltakozása pedig pihentet.
- A testápolási szokások alakítása, rögzítése, intimitás megőrzésére figyelve. Az önállóság szintjének fokozását, az egyéni bánásmód és a differenciált nevelési elv alapján, a következetesség, rendszeresség módszereit alkalmazva alakítjuk.
- A gondozás kiemelt jelentőségű a kapcsolatépítés szempontjából, ahol lehetőség nyílik az összehangolt, sürgetésmentes munkára, kommunikációra, stb. Feladatunk, hogy a nap minden szakában, cselekedeteinkben példát mutassunk. Szerintünk fontos az ápoltság, a csinosan öltözött óvónő, így saját egyéniségünk is mintaként szolgál a gyerekeknek.
- A családdal való együttműködés eredményeként a gyermek számára az egészséges, praktikus, szabad mozgást segítő öltözet támogatása, különösképpen a cipő használatra.
- Óvodánk saját váltóruha készlettel is rendelkezik, hogy a szülő felelőssége folytán ne kerülhessen egyetlen gyerek se olyan kellemetlen helyzetbe, hogy koszos vagy "sérült" ruhadarabját nem tudjuk átcserélni. Feladatunk a szülőket tájékoztatni a kényelmes ruhadarabok viselésének előnyeiről, hogy a gyerekek az óvoda épületében jellemző hőmérsékletnek megfelelően legyenek öltöztetve. A manapság jellemző túlöltöztetést érdemes elkerülni.
- Az öltözködés esztétikájának megérettetése a mindennapokban. A ruházat óvása és rendezettségének biztosítása, az öltözők, szekrények rendjére vonatkoztatva is. Az önállóság fokozása az öltözködés terén az eltérő fejlődési szintek figyelembevételével.
- Az egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakításában, a napirendi tevékenységek szervezésében a gyermekek egyéni igényeinek megfelelően, a folyamatos étkezést biztosítjuk. Az önálló terítés során, fontos az eszközök biztos kezelése, az esztétikus elhelyezése az asztalnál. Tanulják meg biztonsággal hordani a saját eszközeiket. Mindennap kapnak a gyermekek vitamindús gyümölcsöket, valamint a rágást segítő zöldségeket. Az étkezések időpontjai mindig azonosak, így erősödnek a táplálkozási reflexek.
- A folyadékpótlásról minden napszakban folyamatosan gondoskodunk: a hőmérsékleti viszonyokhoz, napszakokhoz, évszakokhoz igazodva. Poharaikat önállóan bármikor használhatják.

- A pihenéshez szükséges feltételek megteremtésével (szellőztetés, portalanítás, csoportszoba átrendezése, átöltözés pizsamába, stb.), az eltérő alvási igényeket figyelembe véve biztosítjuk a nyugodt regenerálódást. A biztonságos, nyugodt légkör kialakítását mesével, énekekkel segítjük.
- A nyugodt légkör kialakítását mesével, altatóénekekkel segítjük. A helyes életritmus kialakításának alapvető feltétele, hogy a gyerekek eleget pihenjenek. Feladatunk a szülők figyelmét felhívni arra, hogy ha a gyerek kialvatlan, fáradt, akkor fejlődése nem megfelelő. Különösen fontos az esti TV-zés és számítógépezés káros hatásának felismertetése.
- A napi tevékenységek szervezésénél az óvodapedagógus biztosítja a megfelelő időtartamú, minél hosszabb idejű levegőn tartózkodást. Kedvező időjárási viszonyok esetén biztosítsa a napi tevékenységek szabadban történő megszervezését.

Az egészséges életmód fejlődésének eredményei óvodáskor végére:

- Önállóan használja a WC-t.
- Vigyáz a mosdó rendjére.
- Önállóan mos kezét, használja a körömkefét.
- Önállóan mos fogat, a fogápoló szereket tisztán tartja.
- Szükség szerint használ zsebkendőt.
- Igényesen tud megteríteni és ügyel az étkező asztal esztétikus rendjére.
- Helyesen használja az evőeszközöket.
- Mozgása harmonikus, összerendezett és szívesen vesz részt mozgásos tevékenységben
- Szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás.
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját rendbe rakja.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsorrall.

2.3.1 Egészség-fejlesztési program (2. számú melléklet)

2.4 Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Célunk:

A gyerekek örömmel járjanak óvodába, az érzelmi biztonság megteremtése már az óvodába lépéstől megvalósuljon, szeretetteljes derűs légkör vegye körbe őket.

A közösségi élet erkölcsi normarendszerének megismertetése (együttműködés, önállóság, segítőkészség, önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, a közös értékek óvása, védelme, kitartás, akarat, feladat, szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, stb.) A szokások gyakorlásához szükséges tevékenységekbe kapcsolódjanak be. Az énkép pozitív irányú erősítése, az egyéni különbségek megismertetésével, a másság elfogadására, tolerálására nevelés.

Az óvodapedagógus feladatai, a fejlesztés tartalma:

- Az erkölcsi fogalmak tartalmának megismertetése.
- Az önfegyelem, önkontroll fejlesztése a magatartás belső fékjeinek megerősítése. Az önérvényesítés és az alkalmazkodás egyensúlyának megalapozása.
- Kooperációra válnak alkalmassá. Az énkép – önismeret – önértékelés fejlesztése, során válnak alkalmassá önálló helyzetmegoldásokra, legyenek kompromisszum készek, tanulják meg a konfliktusos helyzetek kivédését, megoldását. Tudják összehangolni az egyéni és közösségi érdekeket.
- A pedagógus személyes példájával, erőszakmentes megoldásokat alkalmazva indítsa el a gyermekeket egy olyan konfliktuskezelő magatartás felé, amely konszenzusra törekvő, ennek érdekében a másik fél indítékait, érdekeit, szempontjait is mérlegelni tudó megoldásokhoz vezet.

Konfliktuskezelés:

A konfliktuskezelés egyre fontosabb napjainkban.

Óvodapedagógus feladata

- A konfliktusok hatásuk szerint konstruktívak abban az esetben, ha gazdagítják az egyén önismeretét, magasabb szintre emelik az adott kapcsolatot, megalapozzák a felek együttműködését, segítik a félreértések tisztázását. A destruktív hatású konfliktus negatív következményekkel jár. Aláássa az egyén önbizalmát, megrontja a kapcsolatot, szétzilálja a csoportot, káoszhoz, erőszakhoz vezethet. A konfliktus a pedagógiai folyamat szerves része, kezelése a szakmai tudáshoz tartozik.
- A konfliktusok többsége jól hasznosítható a pedagógiai folyamatok során, mert az ellentétek általuk kideríthetőek, megbeszélhetőek és megoldhatóak lehetnek. Minden megélt konfliktus módot adhat szociális tanulásra, az egyén önismeretének fejlődésére.
- Megkerülhetetlen teendő, hogy a gyermekeket alkalmassá tegyük saját konfliktusaik elviselésére, önálló megoldására.
- A pedagógusok és gyerekek, a pedagógusok és szülők, az egyes gyerekek és felnőttek személyes csoportérdekei, szükségletei nagyon eltérőek lehetnek. A pedagógus számára rendkívül lényeges, hogy tudatában legyen a lehetséges konfliktushelyzeteknek, mert így elkészülhet az egyes esetekre, esetleg meg is előzheti őket, a már kialakultakat érően kezelheti.
- Már az óvodában is gyakran szembesülünk azzal, hogy a szorongó és félelemmel teli gyerek agresszívan reagál. Ezért is fontos, hogy a pedagógus tisztában legyen azzal, hogy viselkedése modell, hogy konfliktusmegoldó gyakorlata direkt és indirekt módon formálja a gyermekeket. Így is tanulható a gyermek számára az erőszakmentesség! Célszerű olyan megoldások keresése, melyek lehetővé teszik szükségleteik, vágyaik kielégítését valamennyi fél számára.
- Fontos a megfelelő légkör, ahol nem tesznek különbséget az egyének között, ahol nyitottak egymás indokaira, érdekeire, és együttműködés kialakulhat konfliktushelyzetben is.
- Nagyon lényeges a konfliktus pontos meghatározása: /Mi a probléma tárgya, lényege?
- Kik a konfliktuspartnerek? Kapcsolatuk milyensége? A folyamatnak milyen szakasza
- Zajlik jelenleg? (kezdő, vagy csúcsponton van) Az első reakció fontos, mert gyakran ettől függ a konfliktusmegoldás további menete. A megfelelő reagálás esetenként meg is oldhatja a helyzetet, míg a túlzott reakció károsan hathat, fel is erősítheti azt.
- Az okok feltárása mindig elengedhetetlen, mint ahogy a szempontváltás is, amellyel a másik helyzetébe is belegondolunk.
- Az empátia, az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, a különbözőség elfogadása, tisztelete alakuljon ki. Humanisztikus magatartás alapjainak megteremtése.
- A nevelés során a gyermek közösségbe, társadalomba való beilleszkedés folyamatának elősegítése, melynek során a gyermek tanulja meg megismerni önmagát, társakhoz való viszonyát és sajátítsa el az együttélés szabályait, az együttműködést, az alapvető udvariassági szokásokat, az alkalmazkodást, a másokra figyelmet.
- Kialakulnak a társas viszonyok gyermek-gyermek közötti és a gyermek-felnőtt közötti viselkedési normák, szabályok, kialakul az önértékelés, fejlődik énképe. A konszenzus az érdekek összehangolása a kooperáció felnőttekkel, gyerekekkel.
- Megtanulja a különböző tevékenységek közbeni viselkedésformákat, fejlődik szociális képességekben (kitartás, pontosság, türelem stb.)

Az óvodába történő befogadás rendszere

Az óvoda minden gyermek számára egy új, ismeretlen környezet, ezért fontos, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék a gyermekeket.

- Ismerkedési nap szervezése a leendő óvodásoknak
- A teljes szeptember hónap a szokás és normarendszer megalapozását segíti elő. A kicsik számára már nem ismeretlen a környezet, fokozatosan megismerik a szűkebb és tágabb környezetet. Figyelembe vesszük a családok által képviselt különböző gondolkodásmódok értékeinek elfogadását. Új kapcsolatok várnak a gyerekekre és idő kell ahhoz, míg a szorongás oldódik.
- A közös tevékenységek gyakorlásával lépésről lépésre alakuljon ki az érzelmi biztonság, kötődjenek a felnőttekhez és a gyerekekhez. Sokat segítenek ebben a nagyobb gyerekek, akiket már a kisebbek érkezése előtt, aktívan részt vesznek, az előkészületekbe együtt várjuk az új csoporttársakat.
- A felnőttek összehangolt munkája, a szülőkkal, gyermekekkel való közös gondolkodás elősegíti a befogadó szellemiségű óvodakép, ill. inkluzív nevelés kialakítását.
- Az óvodához szoktatás rendje gyermekenként változó, mindig a szülővel beszéljük meg az egyénhez igazított beilleszkedés tervét.
- Gazdag, változatos tevékenységrendszerben olyan szituációkat teremtünk, amelyekben a gyermek választásaiban, döntéseiben, a helyzetmegoldásokban való tájékozódása során, megtanulhatja irányítani saját érzelmeit. A közösség tartóereje erősebb lesz, az együtt átélt élmények magas érzelmi töltést jelentenek. A gyermekek megtanulnak egymásra figyelni, alkalmazkodnak egymáshoz, nő az önállóságuk, aktivitásuk, kompromisszum készségük. Kialakulnak az önálló véleménynyilvánítás megfelelő formái. A derűs légkör ösztönzi az egymás iránti érdeklődést, a nyitottságot.
- Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak alakítása, az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség kialakítása.
- Az akarati tulajdonságok fejlesztése elengedhetetlen, hiszen az önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat fejlesztése, a szokás és normarendszer megalapozása, a sikeres iskolakezdéshez nélkülözhetetlen.

Az óvodapedagógus feladata:

- Érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott barátságos légkör, szeretetteljes életkörülmények biztosítása a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek pozitív attitűd, érzelmi kapcsolatának kialakítása.
- Különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése.
- Az érzelmi kifejezőképesség fejlesztése.
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése.
- A társas kapcsolatok alakítása, az egyéni én-határok érvényesítésének segítése.
- A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás kialakítása 3-7 éves korban.
- Differenciált fejlesztés, egyéni bánásmód alkalmazása.
- Barátságos személyiségével tegye vonzóvá az óvodát.
- Legyen birtokában modellértékű kommunikációnak, bánásmódnak, viselkedésnek.
- Példát mutatni a természet és az emberi környezet védelmében és tiszteletében.
- A gyermek személyiségének elfogadása, valamint folyamatos, a fejlődést támogató, átgondolt módszerek alkalmazása.
- A szülőföld, a lakóhely, az óvoda, az iskola és a hozzájuk kapcsolódó személyek, az itt élő emberek megismerése, szeretete és tisztelete.

- Közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése, mely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását. –
- Az óvodai gyerekközösségben elérhető legfőbb eredmény, hogy a gyerekek jól érezzék magukat.
- Törekszünk elérni, hogy a gyerekek figyeljenek egymásra, segítsék egymást, érdeklődés alakuljon ki bennük társaik iránt. Ez elengedhetetlen feltétele a jó, együttműködő légkör kialakulásának.

Az értékelés és jutalmazás

Cél: A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:

- Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása.
- A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.
- A fegyelmező intézkedések az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, áttétel, motiválás, megbeszélés, szélsőséges (veszélyt jelentő) esetben tevékenység megállítása.
- Elkülönítés (csoport területéről), étel, tárgy vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. Mindig a gyermek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket.

A legegyszerűbb és a legfontosabb jutalmazás a figyelem és a dicséret. Ha élünk a jutalmazás nevelő hatásával, lehetőleg csak azt a viselkedést jutalmazzuk, amit valóban meg akarunk erősíteni. A dicséretet is következetesen kell alkalmazni, hogy a gyermek megérezze, hogy az a természetes, ha jól viselkedik.

A büntetés néha elkerülhetetlen, mert így tiltódnak le a helytelen viselkedésformák, de csak akkor eredményes, ha érvényesül az időzítés elve. A büntetést mindig magyarázattal kell kísérni. Amennyire lehet, igyekszünk a gyermeket adott szituációból kimenteni, lehetőséget teremteni, hogy a hisztiző gyermek lenyugodjon. Határozott csoport-, szokás szabályrendszer (közös alkotott szabályok) kialakítása és betartatása.

Beszéd fogyatékos és értelmi fogyatékos és egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében az érzelmi kötődés megteremtése elsődleges feladat.

A biztonságérzet kialakítása és megtartása az óvodai élet legfontosabb eleme.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az értékelést fontos személyiség és közösségalkotó tényezőként alkalmazza.
- Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat.
- A gyermekek szöveges, átfogó értékelését az óvodapedagógusok elvégzik évente minimum két alkalommal a gyermekeként vezetett fejlődési naplóba, méréseik alapján. Elsődleges mérőeszköz a tudatos megfigyelés, a gyermek tevékenységek és produktumok vizsgálata

Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés várható jellemzői óvodáskor végére.

- Ragaszkodik csoporttársaival és a csoportban dolgozó felnőttekhez.
- Igényli a csoportban kialakult szabályrendszer alkalmazását.
- A játékszereken megosztja társaival.
- Segíti társait a tevékenységekben.
- Türelmesen meghallgatja a felnőtteket és társait.
- A csoportba érkező vendéget szeretettel és udvariasan fogadja.

- Az udvariassági formák betartásával kommunikál.
- Érdeklődik társai iránt, meghallgatja őket.
- Konfliktushelyzetben társaival egyezkedik.
- Számon tartja társai hiányzásainak okát

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsorrall.

2.5 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése.

Mindkét nevelési terület áthatja az egész óvodai életet; feladataik valamennyi tevékenységi formába beilleszkednek.

Az óvoda az eleven szóbeliség terepe, ahol a szeretetteljes bánásmódhoz a beszédes légkör megteremtése is fontos feladat.

Az óvónőnek állandó beszédkapcsolatban kell lenni a gyermekekkel: meghallgat – beszél – mintát ad az utánzásra.

A kommunikációs készség fejlesztésében fontosnak tartjuk a szóbeliségen kívüli, a mozgásos, testi kommunikációra épített verbalitást is.

2.5.1 Az anyanyelvi nevelés alapelvei:

- Az anyanyelvi- kommunikációs képességeknek megkülönböztetett szerepet biztosítunk.
- Az anyanyelv ismeretének, használatának szintje meghatározza az értelmi képességek fejlődését, ezért az óvodai élet minden területén segítjük a nyelvi fejlesztés megvalósulását.
- Az egyéni fejlődési tempót és az egyéni sajátosságokat maximálisan figyelembe vesszük.
- A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése érdekében élményalapú beszélgetéseket, tevékenységekbe épített és önállóan szervezett anyanyelvi játékokat kezdeményezünk.
- A beszédprodukció tartalmi bővítését szókincs és grammatikai jellegű játékokkal segítjük.
- A beszédprodukció formai bővítését beszédtechnikai játékokkal, gyakorlatokkal készítjük elő.
- A tiszta beszéd kialakulását a nagymozgások koordináltságának megfelelő fejlesztésével, anyanyelvi játékokkal segítjük. Óvodánkban kiemelt szerepe van az anyanyelvi nevelésnek.

- A speciális beszédfejlesztést igénylő gyerekek részére logopédiai ellátást biztosítunk.

2.5.2 Célja:

- A beszédet a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának eszközévé kell tenni.
- Képessé kell tenni a gyermekeket az irodalmi élmények befogadására.
- Az anyanyelvi nevelés során a magyar nyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása, továbbá a természetes beszéd és kommunikációs kedv, ösztönzése, fenntartása, kapcsolatteremtő képesség fejlesztése.
- Fejlődjön a gyermekek beszédhallása, beszédmegértése.
- Bővüljön beszédjük, a kommunikáció és metakommunikáció különféle eszközeivel.
- Fejlődjön valóság-hű észlelésük, figyelem-összpontosításra való képességük, problémamegoldó gondolkodásuk, fogalmi gondolkodásuk, kreativitásuk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Beszéd és kommunikáció-fejlesztés.
- Élmény gazdag környezetet teremt, anyanyelvi játékokat szervez, amelyekben:
 - Beszédszerve ügyesedik
 - Beszédkedve erősödik
 - Hallás, beszédhallása fejlődik
 - Auditív ritmusa és emlékezete bővül
 - Fonológiai kódoláshoz szükséges képességek megalapozódnak
 - Állandó lehetőséget biztosít a kérdéseknek-válaszoknak
 -

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket.
- Érthetően folyamatosan beszélnek, kommunikálnak.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Elbeszélésük folyamatos, de nem követik mindig a történetek logikai és időbeli sorrendjét, sok a szóismétlés, kötőszóhalmozás.
- Társas beszédhelyzetekben tudják tartani a kapcsolatot, végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.
- Nyugodtan és figyelmesen tudják végighallgatni az óvónőt, párbeszédben kivárik a társ megnyilatkozását.
- Ismerik és helyesen használják a szófajokat, névutókat, igeidőket, térirányokat.
- Kialakult a beszédhelyzethez és anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető mondatokból összeálló beszéd.
- Képről mondatokban beszél.
- Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.
- Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani.
- Olyan szókincssel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését. Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsorról.

2.6 Értelmi nevelés

2.6.1 Célok, alapelvek:

- A gyermekek tájékozottságának megismerése, az egyéni és közös tapasztalataikra épülő ismeretszerzés biztosítása.
- Az utánpótlás tanulás és a problémakereső, problémamegoldó próbálkozásokra, felfedezésekre épülő gondolkodás megalapozása.
- A tanulás iránti vágy felkeltése, a tanulás, a felfedezés, a megismerés megszerettetése, egy probléma többféle megoldásának keresésére ösztönzés.
- A gondolkodási struktúra megalapozása a logikai műveletek végzésével (tevékenységekben, élethelyzetekben).
- A felismerés, a megtapasztalás, a saját élményű tanulás, a tudás örömeinek felébresztése.
- A tevékenységekben, több csatornán (érzékelés: látás, tapintás, hallás, mozgás) keresztül történő megismerés biztosítása.
- Sikerorientált, eredményre törekvő a nehézségeket legyőző, újrakezdő, önkorrekcióra képes magatartás erősítése.
- A gyermekek fejlődésének pedagógiai értékelése (mérőeszközzel és elemzéssel).
- Az egyéni fejlettségi szint ismeretében a gyermekek differenciált fejlődésének segítése.

Az óvodapedagógusok feladatai, a fejlesztés tartalma:

- Óvodánkban értelmi nevelést, fejlesztést a gyerekek érdeklődésére, meglévő tapasztalataikra és élményeikre építve, változatos tevékenységeken keresztül, a gyerekek aktív közreműködésével valósítjuk meg.
- Az értelmi fejlődésben az érzékszervi- mozgásos-cselekvő megismerési szintről a fogalmi szintű megismerés felé vezetjük a gyerekeket, fejlesztjük a környező világ megismeréséhez szükséges tanulási képességeiket, kompetenciáikat.
- A gondolkodás fejlesztése során elsősorban a megismerő tevékenységet erősítjük, az ehhez szükséges képességeket fejlesztjük sok-sok tevékenységgel, gyakorlással.
- A gyerekekben fejlesztjük az összefüggések meglátásának képességét, így jobban meglátják a problémákat és igyekeznek azokat a maguk erejéből megoldani, kompetenssé válnak ezen a területen is.
- Sokoldalú tevékenységek során formálódnak, tökéletesednek gondolkodási műveleteik, percepciójuk, kialakul tér és időészlelésük.

A fejlődés várható eredményei az értelmi képességek fejlődése terén az óvodai tanulási folyamatban.

- Az egyszerű feladatokat megérti.
- Ha a helyzet megkívánja, kivárja amíg rákerül a sor.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Feladatai végrehajtásában kitartó.
- Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.
- Él benne az iskola, tanulás utáni vágy.
- Tevékenységének eredményét reálisan értékeli.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.
- Szándékos figyelemre képes.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsorról.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A Jancsi és Juliska Óvoda 1995. szept. 1.-én kezdte meg a működését Gyálon.

Az óvoda fenntartója a Jancsi és Juliska Oktatási Alapítvány, amelyet az óvoda igazgatója, Nagy Jánosné, Julika alapított.

3.1 Tárgyi feltételek

Az óvoda épülete zöld övezetben helyezkedik el, óvoda céljára épült 1995-ben, így megfelel az intézménytípussal szemben támasztott követelményeknek.

Az eltelt évek alatt az óvodát fokozatosan felújították és ma már egy nagyon szép, vidám hangulatos környezetben dolgozhatunk és nevelhetjük a gyerekeket. Az óvoda minden felszerelését a fenntartó alapítvány biztosítja, amely a költségek fedezetét saját erőből teremti meg.

Az óvodában egy csoportot alakítottunk ki, tornaszobával nem rendelkezünk, de az egyik gyáli sportegyesület tornatermében heti rendszerességgel tartunk tornafoglalkozást. Valamint a Mozgás Kotta módszerét alkalmazzuk a csoportszobában való mozgásos tevékenységek kielégítésére. Intézményünkre jellemző, hogy viszonylag kevés gyermeket nevelünk. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség nyíljon a változatos tevékenységek szervezésére.

Tapasztalataink igazolják, hogy az óvodás korosztály alapvető igénye, hogy közösségben nevelkedjen, de a zsúfoltság, a zaj kedvezőtlenül hat személyiségük fejlődésére. Óvodánk eltér más nagyobb intézményektől, hiszen a családi, légkör dominanciája érvényesül. Csoportjaink számát nem kívánjuk bővíteni, mert így látjuk biztosítva a nyugodt, családi, gyermekközpontú nevelést.

Az óvoda tárgyi eszköz ellátottsága jó, melyet folyamatosan bővítünk, akár a felszereltség, akár játékok, vagy oktatási eszközök tekintetében. Az óvoda mesekönyv és szakkönyv ellátottsága szintén jó. Erre a területre kiemelt figyelmet fordítunk. A szakkönyvek és a gyakorlati könyvek segítik a pedagógusok a napi felkészülését.

A gyerekkönyvek tekintetében igényesek vagyunk, igyekszünk alaposan válogatni és csak az általunk megfelelőnek ítélt mese és természeti könyveket megvásárolni. A gyerekek sok könyvből válogathatnak, jól felszerelt a mesepolc, amelyet folyamatosan bővítünk, cserélünk és fejlesztünk. /A kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke: 1 számú függelék/

Az udvar az egyik legnagyobb odafigyelés tárgyát képezi, mind használhatósága, mind esztétikai szempontból. A teljes udvarterület a gyerekek rendelkezésére áll. Az udvarunkon természetes anyagokból, fából készült játékok szolgálják a gyerekek mindennapos szabad mozgását, a játékok, egyedi. Udvarunkon a növényzet dús, árnyékos, virágokkal díszített.

3.2 Humánerőforrás, személyi feltétel:

A pedagógusok száma: 3 fő

óvodaigazgató: 1 fő

óvodapedagógus: 2 fő

Az óvodapedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők: 1 fő dajka

Óvoda dolgozói	FŐ
óvodapedagógus oklevél	3
vezető óvodapedagógus szakvizsga	1
Pedagógiai munkát segítő főállású dolgozók száma	1
Szakképzett dajka	1
Érettségi	1
Kertész-karbantartó	1

Külső segítőként igénybe vesszük logopédus, szükség esetén a Gyáli Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel vesszük fel a kapcsolatot.

Fontos, valamennyi munkatárs folyamatos együttműködése és összehangolt munkája az óvoda befogadó szellemiségének, az inkluzív nevelés alakításának érdekében.

Az óvoda dolgozóival szembeni elvárásokat az Etikai Kódex tartalmazza.

5.2.1 Az óvodapedagógus szerepe a nevelésben

- Az óvodapedagógus kulcsszereplő, elfogadó, segítő, támogató, modell értékű.
- Az óvodapedagógus kulcsszerepének megnyilvánulási módjai:
 - A gyerekek számára biztosítsa a nevelés, fejlődés feltételeit, szervezze a gyerekek óvodai életét, tevékenységei
 - Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, minta legyen a gyerekek számára.
 - Az óvónő "egénység" legyen. Örömmel legyen a gyerekek között, hiszen a gyerekek a tevékenységhez való viszonyunkat is utánozzák. Ha az óvónőről sugárzik a tevékenység szeretete, akkor "kisugárzásunk" a gyerekekre óriási hatással van.
- A pedagógusok munkáját közvetlenül segítőkkel szemben hatékony, rugalmas, ésszerű munkavégzéshez irányító, támogató szerepe legyen.
 - A szülőkkel való kapcsolat alakítója, fenntartója, ápolója legyen.
 - Problémaérzékenység, együttműködő készség, előítéletektől mentes, konstruktív magatartás vezérelje tevékenységét.
- Fontos a humorérzék, mert hisszük és valljuk, hogy a humor megszépíti az életet.
- Elengedhetetlen a két, illetve négy óvónő "összedolgozása", a nevelési módszereink összehangolása, a folyamatos elemző beszélgetések.
 - Kiemelten fontosnak tartjuk a toleranciát.
 - A jól kialakított szokás és szabály rendszer az alapja annak, hogy a gyerekek jól érezzék magukat a csoportban. A jó szokás és szabályrendszer egyszerű és átlátható a gyermek számára, csak azt korlátozza, ami balesetveszélyes vagy a közösség életét zavarja.
 - A jutalmazás tartalma óvodánkban sokféle. Elsősorban a dicséret, különböző módokat alkalmazzuk, de egy mosoly, egy érintés, érzéseink megfogalmazása, egy gesztus is jelenthet pozitív megerősítést. A tárgyi jutalmazást nem tartjuk követendő példának, inkább a közös távlatok állítását, kiállítások, kulturális programok szervezését ígérjük a gyerekeknek, kiemelve a közös élmény és együttlét várható örömét.
 - Nagyon körültekintőnek kell lennünk az elmarasztalás formáinak alkalmazása során. Fontos, hogy kontrolláljuk tetteinket, de ne rejtjük el érzéseinket, és hogy az elmarasztalásunknak legyen pedagógiai hatása. „Ha valakit dicsérsz, tedd hangosan, ha elmarasztalsz, azt tedd személyesen.” Tőlünk sohasem hallhatnak a gyerekek semmiféle „címkét” így elkerülhető, hogy a gyerekek sértő megjegyzéseket használjanak.
 - Fontos, hogy átvegyék az elfogadó, megértő, segítő beállítódásunkat. A helyzetek megoldásával megerősítjük a helyes magatartást és segítjük az elvárásaink interiorizálódását.

5.2.2 Az óvodapedagógusok munkáját segítők szerepe a nevelésben

A dajka a nevelő munkában társ és segítő, az óvodapedagógussal összehangolt munkája döntően hozzájárul az eredményes óvodai neveléshez. Feladatait a munkaköri leírása alapján felelősségteljesen végzi, de viselkedése cselekedetei beszéde, minta a gyerekek számára.

Fontos a nevelési év kezdete előtti és év közbeni folyamatos munkatársi megbeszélés, ahol a részletes feladatokat ismerhetik meg.

5.3 Az óvodai csoport kialakítása és működése

A csoportunk vegyes életkorú, amely csoportszervezési mód az alapja a családi hangulatú légkörnek és támogatja a közösségi nevelés előtérbe kerülését. Óvodánkban a nevelés leghatékonyabb színterének az osztatlan, vegyes összetételű csoportszerkezetet tartjuk, mind a nevelési feladatok során, mind pedig a cselekvéses tanulás folyamatában számos előnye mutatkozik meg.

- Óvodánkban sok az ún. "egyke" gyermek, így a testvérkapcsolatot igyekszünk pótolni életszerű körülmények között. Többségüknek csak ilyen környezetben van alkalmuk megtanulni, hogyan kell figyelni a kisebbekre, hogyan kell segíteni, hogyan válhat partnerré egy másik gyerek.
- Jobban fejleszthető az egymás iránti tolerancia, felelősségérzet, erősebb a közösségi kohézió.
- Megteremtjük a kisebbek számára a követendő példát nem csak az óvónő által, hanem a nagyobb gyerekek jelenlétével, a nagyobbak "húzóerőként hatnak", mintaként szolgálnak, eredményesebb a szociális tanulás, felgyorsul az önállóság fejlődése.
- Úgy tapasztaljuk, egyre több gyermek életéből hiányzik az érzelmi biztonság, amelyet az óvónőn kívül pótolhatnak a gyerekek is. A kicsik a nagyoktól sok szeretetet, megértést kapnak, a nagyok a kicsiktől ragaszkodást. Fontossá válnak egymás számára. Természetes környezetben tanulnak meg alkalmazkodni, megtanulják, hogy toleránsan viselkedjenek, tartsák tiszteletben egymás tevékenységét.
- Ez a csoportszerveződés hasonlít legjobban a családhoz, egy csoportba kerülhetnek barátok, testvérek.
- Az óvoda megszokása az új gyerekek részéről sokkal gyorsabb, segítik a nagyobbak, testvérek, barátok.
- A csoport szokásrendjének, szabályainak a megismerése gyorsabb, nagyobb figyelem társul az egyénekre. /kevesebb gyermek érkezik egyszerre a csoportba/
- Lehetőség van arra, hogy a fejlesztés folyamata ne csak az életkort tartsa szem előtt, hanem az egyéni adottságokhoz illeszkedő képesség fejlesztést is.
 - A tanulási folyamatban a szervezett tanulás során "bontjuk" a csoportot, így egyszerre gyerekekkel foglalkozik a pedagógus, amely optimálisan szolgálja az eredményes, differenciált személyiségfejlesztést.
- Lényegesen csökken a gyerekek közötti konfliktusok száma, mert a különböző érettségi fokon állók mintát adnak egymásnak a megegyezésre.

5.4 A napirend kialakításának alapelvei

- A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez a gyermek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport életkorához, összetételéhez tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre
- A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartja a játék kitüntetett szerepét. Óvodánkban az évek óta kialakított folyamatos napirend jól biztosítja a feltételeket a nyugodt tevékenykedéshez, a tartalmas fejlesztéshez.
- A játékidő prioritása kiemelt jelentőséggel bír.
- A napirend ismétlődő "pontjai" megteremtik az érzelmi biztonságot, kialakul a helyes életciklus. Természetesen napirendünk igazodik a szülők igényeihez is. A gyerekek bármikor érkezhettek és elvihetők intézményünkbe, ezért az intervallumok nagyok, jól szolgálják a szülők igényeit is.
- Folyamatos és rugalmas, figyelembe véve a gyerekek mindenek feletti érdekét, biztosítottak legyenek a szervezeti keretek az egyéni, páros, mikro-csoportos, makro-csoportos tevékenység rugalmas alkalmazására.
- A nyári időszakban a módosult napirend érvényesül.

A napirend tevékenységei:

Délelőtti tevékenységek:

- játék
- folyamatos vagy közös tízórai
- kötött és kötetlen, ill. választható vagy kötelezően választott tevékenységek
- mindennapi mozgás, levegőzés a szabadban.

Déli tevékenység:

- Közös étkezés

- folyamatos előkészület a pihenéshez

Délutáni tevékenységek:

- délutáni pihenés (szükséglettől függően)
- folyamatos ébredés, uzsonnázás, játék, mozgás

7:00 - 10:30	Gyülekezés Folyamatos reggeli Szabad játék – ezen belül: - egyéni képességfejlesztés - testápolás – tízórai - tevékenység kínálat: tevékenységközpontú személyiségfejlesztés /tanulási folyamat/ -közös tevékenység (5-35 perces): Mindennapos mese, anyanyelvi játékok
10:00 – 11:45	Szabad játék az udvaron, mindennapi testmozgás Énekes játékok, mozgásos játékok kezdeményezése. Séta. Tevékenységközpontú személyiségfejlesztés (spontán megfigyelések)
11:45- 12:45	Ebéd (kötött) Testápolási teendők - Előkészület a pihenőhöz
13:00- 14:45	Mese, pihenés, felkelés, testápolás.
15:00 – 17:30	Uzsonna (kötött), szabad játék (amíg lehet, az udvaron). Játék – egyéni fejlesztés Találkozás a szülőkkel, rövid információcsere a gyermek fejlődéséről, magatartásával kapcsolatosan szükség esetén.

5.5 A hetirend kialakításának alapelvei

- A heti rendünk a Tevékenységközpontú Személyiségfejlesztés kereteit határozza meg, segíti a pedagógus tervszerű munkáját.
- A hetirendet rugalmasan kezeljük, feladatainkat egy vagy több hét alatt valósítjuk meg, alkalmazkodva a gyerekek pillanatnyi állapotához, időjáráshoz, illetve a fejlesztési keret, téma, projekt jellegéhez.
- A hetirend fontos a szülők számára is, hogy láthassák, milyen jellegű tevékenységek hatják át a nevelési folyamatot az óvodában.
- A tevékenységek játékba helyezettek, így biztosítjuk a folyamatos játékidőt a gyerekek számára az egész nap folyamán. Nem tekintjük a délutáni időszakot sem másodlagosnak.
- Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus ebben a folyamatban is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel. Arra kell törekednünk, hogy ezen a területen is a szükségleteknek megfelelően, differenciáltan, következetesen, tudatosan szervezzük a feladatokat, melyben a gyerekek önállósága folyamatosan fejlődhet. Legyen idő ezekre a folyamatokra.
- A hetirendünk biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, szervezésére.

Szeptember 1.- május 31.	
Kezdeményezett tevékenységek, választható tevékenységek: rajzolás, mintázás, kézi munka mese-vers ének-zene, énekes játék külső világ tevékeny megismerése	Kötött jellegű tevékenységek Mozgás (testnevelés) Mindennapi (délelőtti) testnevelés alkalmanként (nagycsoportosoknál) ének-zene, énekes játék matematikai nevelés kirándulások-élményszerzés

hagyományok ápolása kézműves tevékenységek	
Június1.-augusztus 31.	
játék-mozgás – szervezett tevékenységek - kirándulás	

6 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

6.1.1 A családdal történő együttműködés

„A gyermekeknek egészséges környezetre van szükségük, és a közösségben nem lehetnek egészségesek szülői támogatás nélkül.” /Trish Magee/

- A gyermek elsődleges szocializációs színtere a család. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek személyiségének fejlődését.
- A család, amikor kiválasztja a mi óvodánkat gyermeke számára, megtisztel bennünket bizalmával. Ezt a bizalmat nagy felelősséggel kell kezelnünk
- Sokféle családdal találkozunk ezért a differenciált családi környezethez igazodó, differenciált együttműködési rendszer alapelveit és gyakorlatát kell alkalmaznunk.
- Lényeges valamennyi munkatárs folyamatos együttműködése, összehangolt munkája a befogadó szellemiségű óvoda, az inkluzív nevelés kialakítása érdekében.
- Mivel óvodánk kis létszámú, családias óvoda, ezért a kapcsolattartás módja elsődlegesen a napi személyes kapcsolat.
- Feladatunk a családi nevelés kiegészítése, segítése a problémák megoldása, nevelési módszerek kiegészítése.
- A szülők, nagyszülők aktív bevonása az óvodai nevelésbe fontos feladat.
- Az óvodapedagógus legyen mindig a szülővel szemben - kezdeményező - fogadja el a másságot - legyen empátikus - Öszinte - bizalmas - segítőkész - együttműködő - igyekezzen bevonni a szülőt az óvodai programokba - hangsúlyozza az együttnevelés hatékonyságát - legyen példaértékű az óvodapedagógus nevelő tevékenysége.

Célunk:

A formális együttműködés korszerűbbé tétele, az informális együttműködés hatékonyságának növelése, a szülők aktív bevonása az óvodai nevelésbe, a gyermek közös nevelésébe.

Ugyanígy fontosnak ítéljük, hogy az új gyerekek szülei találkoznak, a többi szülővel sokat beszélgetnek, tanácsaikkal segítik az óvodában a még "kezdő" anyukákat, apukákat.

Az együttműködés alapja a kölcsönös tisztelet. A szülőknek érezniük kell, hogy számunkra is a legfontosabb a gyermeke és minden megteszünk a fejlődéséért.

Formális együttműködési formái:

Családlátogatás:

Csak a szülők kérésére alkalmazzuk.

Szülői értekezlet

- Őszi szülői értekezlet
- Tanköteles gyerekek szüleinek tájékoztató szülői értekezlet

Nyílt napok

- Betekintési lehetőségek az óvodai életbe

Fogadóóra

- Évente két alkalommal a szülők időpontra jelentkezhetnek, tájékozódhatnak gyermekük fejlődéséről. Ezek a beszélgetések elemzőek, a kölcsönös, a gyerekért érzett felelősség vezérli és a jó nevelői partnerkapcsolat csaknem mindig eredményre vezet.
- Ezen kívül fogadó óra előzetes egyeztetéssel bármikor kérhető.

Informális együttműködési formák:

- Nyitott óvoda
- Közös ünnepi készülődés, közös kirándulások, egy-egy projekt-téma feldolgozásánál a szülők aktív részvétele, az élményszerzésben, a csoportszobai tevékenységekben, a gyűjtőmunkába való bevonás.
- Hírlevél a szülőknek. Az információs tábla pontos működtetése, programokról való tájékoztatás, a honlap folyamatos aktualizálása.
- Szülők részére szervezett programok
- Nevelési gyakorlatunk megismerése
- Előadások szervezése érdeklődéstől függően
- Programok szervezése: Mihály-napi vásár, Családi és gyermeknap
- Zárt Facebook és messenger csoport

6.2 Kapcsolat a tágabb környezettel

Óvoda-iskola kapcsolat:

Együttműködés kiemelten fontos az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében. A konzultáció lehetőségének biztosítása az óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről. Feladatunk tudatosítani azt a szemléletet, amely szerint a gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Minden évben igyekszünk olyan iskolai nevelőt, osztályt találni, ahol a gyerekek betekintheznek az iskola életébe és számíthatunk a tanító néni segítségére.

Az iskolával történő kapcsolattartás formái:

- Látogatás nyílt napra
- Elemző beszélgetés volt óvodásaink fejlődéséről
- Tanítónők meghívása óvodánkba
- Tájékoztató szülői értekezlet

Az óvoda és fenntartó

- Óvodánk a fenntartóval szoros és nyitott kapcsolatot tart, munkánkat maximálisan segíti, támogatja. Szakmai célkitűzéseinket ismeri és támogatja.
- A folyamatos tájékozódás és tájékoztatás a fenntartó felé az óvodaigazgató feladata.
- Az óvodapedagógusok feladata ebben a szituációban az, hogy magas színvonalú szakmai munkájukkal segítsék elő az óvoda jó hírnevének kialakítását, majd fenntartását.

Az óvoda és különböző közigazgatási és közművelődési intézmények együttműködése

- Gyál Város Önkormányzata: igyekszünk az együttműködést megalapozni
- Szükség esetén igénybe vesszük Gyál város Gyermekejéti Szolgálatának segítségét, amennyiben a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközzel nem tudjuk megszüntetni.
- Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyáli Tagintézményével kapcsolatot tartunk, szükség esetén segít a döntésben, vagy dönt, hogy a gyerek megkezdje-e az iskolai tanulást.
- Gyáli Arany János Községi Ház és Városi Könyvtár
- Védőnői és gyermekorvosi szolgáltató: rendszeres a szűrés és a gondozás

7 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI

Alapelvek:

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és egyben leginkább fejlesztő, mással nem helyettesíthető tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Az óvodáskor alapvető szükséglete, spontán, szabad tevékenysége, örömforrása.

A gyerekek életét, egész napját meghatározza, hiszen ekkor szerez tapasztalatokat, gyakorolja a magatartási és viselkedési formákat, társas viszonyokat.

Mivel a játék létforma, fejlődésüknek alapja, személyiségük tükrözője, így játékuk megfigyelése közben képet kaphatunk ismereteikről, élményeikről, beszédkészségükről, szociális és értelmi fejlettségük valamennyi területéről.

Az óvodapedagógus feladata megteremteni az ehhez szükséges objektív feltételeket, megfigyelni a gyermek játékát, s felhasználni azt fejlődésük elősegítése érdekében.

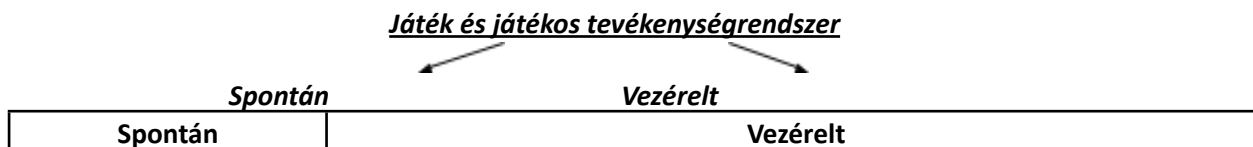
Alapelvünk, hogy a nap folyamán minél több időt, alkalmat és többfajta lehetőséget biztosítsunk az elmélyült játékra.

7.1 Játék

“Mindenek felett játszódjék és nőjön a gyermek: a szüntelen való tanítás elnyomja a növés erejét, s az eszet, mint az országút, olyan meddővé teszi.” (Bólyay Farkas)

Célunk:

- A gyermekek elemi pszichikus szükséglete, a szabad játék minél optimálisabb szintű kielégítése, a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, a szülők szemléletformálásával.
- A játék a fejlődésük során alapvető jelentőségű, semmi mással nem helyettesíthető életforma. A játék útján ismerkednek a világgal, a tárgyakkal és azok tulajdonságaival, fejlődik mozgásuk, értelmi képességeik, érzelemlágyuk. Növekszik önállóságuk, kitartásuk, ebben dolgozzák fel a különféle élményeiket,
- A gyerekek örömmel játszanak, szeressék az elmélyült tevékenységet, akár egyedül, akár társaikkal együtt tevékenykednek.
- Kiemelten fontos, a játék túlsúlyának érvényesülése.
- A játék során alakuljon ki a kapcsolatteremtés, a probléma megoldás gyakorlata.
- A játék élményszerűségének biztosítása, a gyermek önállóságának és önkifejezésének lehetősége mellett élményt adó tevékenység, olyan öröm, melyben testileg – lelkiileg egészséges személyiség bontakozhat ki: érzelmeik kiteljesedhetnek, kreativitásuk fejlődhet.
- Fontos a játék és a játékos tevékenység megkülönböztetése

Gyermek-játék ✓ A gyermek által kezdeményezett játék	Kezdeményezett játék: ✓ a szabad játék kibontakozásának elősegítése ✓ játékfoglalkozás tanulási céllal (tanulás játékkal)	Játékos foglalkozások: ✓ kötetlen benne a játék ✓ 6-7 éveseknek kötelezően választható benne a játék kötött benne a játék	Egyéb tevékenység (munka, séta stb.)
---	---	---	--

Az óvodapedagógus feladatai:

- Érvényesüljön a játékidő, a játék tisztelete, a szabad játék hangsúlyos érvényesülése, zavartalansága, a játékalkalmak sérthetetlenségének biztosítása. Nevelői tevékenységünk során a játékos tevékenységek beiktatásával nem csorbíthatjuk a szabad játékválasztás kereteit, lehetőségeit.
- A beilleszkedési időszak a legkedvezőbb a játékkal kapcsolatos szülői szemléletformálás megkezdésére, hiszen a modellnyújtás mellett lehetőség adódik a pedagógiai helyzetek rövid indoklására, a játék fontosságát tudatosító érvek közvetítésére is, annak érdekében, hogy elfogadottá váljon a játék elsődlegességére építő óvodai attitűd.
- Az óvodai játék legyen közösségi jellegű, belülről motivált, élmény, tapasztalatszerzés és eszközök által befolyásolt, utánpótlásra épülő.
- Nevelő hatása tudatosan alakított feltételek mellett érvényesüljön. Az óvodapedagógus szükség és igény szerint legyen résztvevője és kezdeményezője a játéknak.
- A személyiségfejlesztés legfontosabb színterének a játékot tekintjük.
- A játékban a gyermek rengeteg tapasztalatot szerez és az óvónők egyik legfontosabb feladata, hogy a játék lehetőségeit bővítse, annak érdekében, hogy a gyerekeknek változatos tapasztalatszerzésre nyíljon lehetőségük.
- Fontosnak tartjuk, hogy a játék a gyermek élményeiből fakadjon és bizonyos szabályok betartása mellett a gyermek úgy játsszon, ahogy ő akar. A játékban az élmények, érzelmi állapotok tükröződnek és csak akkor nyugodhat meg a gyermek, ha élményeit, érzéseit "kijátszotta". Szeretnénk, ha a gyerekek a játékban megtanulnák a kapcsolatteremtés lehetőségeit és az udvarias magatartást, valamint megismernék a konfliktusok megoldásának módját.
- Játék közben elengedhetetlen a nyugodt, derűs légkör ahhoz, hogy a játék öröm legyen a gyerekek számára és csökkentse a feszültséget. A játék folyamán nem csak az utánpótlásnak, az illúzióknak és a beleélésnek nagy a szerepe, hanem *"a játék örömforrás és feszültség levezető is."* (Mérei Ferenc)
- Olyan eszközöket igyekszünk biztosítani, amely lehetővé teszi az anyagok (különösen a természetes anyagok) változatos megismerését, lehetőség nyílik a mozgásformák tökéletesítésére, a kézügyesség fejlesztésére. A változatos eszközhasználat során a gyerekek ismerkednek a valóság tárgyaival, jelenségeivel, amely erőteljesen hat értelmi képességeik fejlődésére. A közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, különböző családi tárgyak, használatát is elősegítjük. Mindez ösztönzi a gyermeki kreativitást, önkifejezést, alkotókedvet, a közös tervezés, együttműködés kibontakozását, annak átélését, hogy az egyik legnagyobb öröm az alkotás öröme. Fontos, hogy egy-egy dolgot többféle érzékszervvel érzékeljenek, szerezzenek sok tapasztalatot.
- Kiemelten fontos a gyermeki ötletek felszínre hozása, azok megvalósítása a kreatív együttműködés formáinak fejlesztése.
- Feladatunk a játék során elősegíteni a kapcsolatteremtést, megismertetni, segíteni a kommunikáció kialakítását, példát mutatni a metakommunikációs és a viselkedési szabályok kialakulásához.

- Játékban alakul a jó közösségi légkör erősödik az összetartozás a társas kapcsolatok bővülnek, a gyerekek közötti együttműködés a "mi tudat" erősödik.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a szabad játék tevékenység területén:

- A szerepjátékokat kísérő párbeszéd alkalmával segítjük a fogalomalkotást prozódiai elemek gazdagításával. Beszéd alkalmakkor az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásával, fogalmak megértésével, a magyaros mondatalkotást, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulását segítjük elő. Támogató, biztonságot adó jelenléttel örömteli atmoszféra megteremtésével a motiváljuk a beszédkedvet, a közlésvágyat.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.
- Feladatunk a csoportszoba optimális kialakítása úgy, hogy a belső terek tagolásával a különböző jellegű játékok kibontakozhassanak (közös, egyéni, nagyobb, intimebb terek, zajos és csendesebb tevékenységek tere). Könnyen változtatható és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló, de elvonulásra is lehetőséget teremtő csoportszobát rendezünk be.

A játékformák, játéktípusok

Tartalma alapján:

- funkciós - gyakorló - szimbolikus - szerepjáték - konstruáló - építő - szabályjáték

Szociális jellege szerint:

- a gyermekek egyedüli játéka - gyermek-gyermek közös játéka - gyermek-felnőtt közös játéka

A kezdeményező személye szerint:

- egy gyermek - gyermekcsoport - gyermek-felnőtt közös kezdeményezése

Szülőkkel való kapcsolat:

- A gyermek első valódi játszótársa a családban a szülő, az óvodában az óvodapedagógus.
- a játék fontosságának tudatosítása a szülőknél (közös játék, játékos tevékenységek szülőkkel, beszélgető kör, tréning...)
- helyi körülményekhez igazodó játszóprogramok, játék, játékos tevékenységek szülőkkel.

A játékfejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

A legfontosabb, hogy a gyerekek örömmel és felszabadultan, de az alapvető szabályok betartása mellett játszanak. Ötleiteket önállóan valósítsák meg, a mindennapi érzelmeiket a játékban éljük át, "játsszák ki".

- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz.
- Játék helyzetben újra alkotja a felnőttekkel tevékenységét.
- Társaival a játék során cselekvéseit összehangolja.
- A barkácsolás természetes része a szerepjátéknak.
- A játékhoz készített eszközöket felhasználja további játéka során.
- Képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolásait.
- Le tud mondani egy-egy kedves játékszeréről.
- Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására.
- Képes szimbolikus, szerepjátékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására.
- A játéktémát napokon keresztül folytatja társaival.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsossal.

7.2 Munka jellegű tevékenységek

Célunk:

A munka és a munka jellegű játékos tevékenység /önkiszolgálás, segítség a felnőtteknek, társnak/ a gyerekek által önként vállalt, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység legyen.

A tevékenység végzése során tapasztalatokat, ismereteket szereznek környezetükről és alakulnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségeik, képességeik és tulajdonságaik.

Az óvodapedagógus feladatai, a fejlesztés tartalma:

- A munka jellegű játékos tevékenységek a nevelési folyamat szerves részét képezik. A személyiség fejlesztés fontos eszközei. Sok vonatkozásban játékkal és a cselekvő tanulással azonosságot mutatnak, tartalmaznak játékos elemet.
- Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során a gyerekek, megéli a közösségért való tevékenység örömeit is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.
- A közösségi kapcsolatok és kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- Az óvodapedagógus tudatosan szervezi a gyerekekkel való együttműködést és folyamatosan, konkrétan reálisan, vagyis saját magához mérten fejlesztően értékeli.
- Az óvodapedagógusok aktív részesei vagyunk a munkafolyamatoknak, nem kívülről irányítjuk, hanem együtt tevékenykedünk a gyerekekkel, így elsajátíthatják a munkafolyamatok sikeréhez nélkülözhetetlen műveleteket és megtanulhatják a hatékonyságot, eredményességet befolyásoló technikákat.
- Fontosnak ítéljük a munkaszervezést, az összedolgozást és a kompromisszumkészség alakítását és a munka pontos elvégzésének igényét, a kitartás fejlesztését egészen a munkafolyamat befejezéséig. Örülnek, ha a munka eredményét látják, átérzik tetteik felelősségét.
- Nagyon fontos a mi pozitív viszonyunk a tevékenységhez. Munkavégzés közben cselekedetünk példa és ezen keresztül kialakul a gyerekekben a munkához való pozitív viszonyt. Lényeges a munkafolyamatok, munkavégzés fontosságának felismertetése.
- Óvodánkban a munka, közösségért végzett tevékenység, elősegíti az egymás iránti pozitív érzések erősödését. Lehetővé válik a közösségért végzett munka örömeinek átélése, a kitartás, a felelősségtudat fejlődése. A különböző munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, oly módon, hogy a gyermek tevékenységben aktívan részt veszünk.
- Fontos, hogy legyen elég idejük a gyerekeknek az önálló munkavégzésre, így alapvető jártasságok, készségek a gyakorlás útján kifejlődhetnek.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munkatevékenység területén: Érezzék, tudják a játék és a munka közötti különbségeket. A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben lehetőség nyílik különböző beszédformák /udvarias megszólítás, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezésének/ gyakorlására. A munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak megbeszélésére, az ok-okozat, összefüggések megérttetésére.

Munka jellegű tevékenységek óvodánkban:

Naposság:

A folyamatos tízórai során nem alkalmazzuk a naposi feladatokat, az önkiszolgálás dominál. A közös ebéd és uzsonna teremti meg a lehetőséget időnként a naposi munka megszervezésére. Ilyenkor, aki szeretné, vállalhat naposságot. Úgy gondoljuk ez azért is jó, mert a naposi munka feladattudatot igényel, és nem lenne szerencsés a gyerekek játékát, levegőzést, tevékenységét egy állandó készségi állapot fenntartásával zavarni.

Tapasztalataink azt igazolják, hogy az ebéd körüli teendők ellátását örömmel, felelősséggel vállalják a gyerekek és ez elegendő is a nevelési cél eléréséhez.

Alkalomszerű munkák:

Általában a cselekvő tanulási folyamat szerves részét képezik. Célja a fent említettekkel megegyezik, ezért formáit felsorolásszerűen érintjük.

Kerti munkák:

Folyamatosan végezzük az egész év folyamán, hiszen a gyerekekkel együtt tartjuk rendben az óvoda udvarát, mindig az évszaknak megfelelő munkákat végezzük, komposztálunk.

Saját környezetük rendszeres tisztántartása.

Játékok tisztítása, javítása

Csoportszobai növények

Cselekvő tanuláshoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó munkák:

Az óvoda díszítése, eszközök elkészítése, elhelyezése

Vitaminsaláta készítés (pl. közösen szüretelt almából)

Mézeskalácssütés, ill. különböző sütések, főzések

A munkajellegű tevékenység várható eredményei az óvodáskor végére

Szeretnénk, ha a gyerekek örömmel vennének részt a munkajellegű tevékenységekben, aktívan vállalnának feladatot és önállóan látnák el.

- Szívesen vállal egyéni megbízásokat.
- A barkácsoláshoz használt eszközöket, szerszámokat, anyagokat gondosan, esztétikusan rakja el.
- Részt vesz a kerti munkában.
- Az étkező asztalt esztétikusan teríti meg.
- Étkezés után az edényeket elrakja.
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben.
- Szívesen végez munka jellegű tevékenységeket.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzi feladatát.
- A munkavégzéshez szükséges eszközöket önállóan használja
- Ügyel saját személye és környezete rendjére

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsorról.

7.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás, tevékenységközpontú személyiségfejlesztés

"A személyiség tevékenységben formálódik. Hasonló az élő szervezetéhez, amely nem előbb fejlődik, aztán funkcionál, hanem éppen a funkciók közben fejlődik." (Lénárd Ferenc)

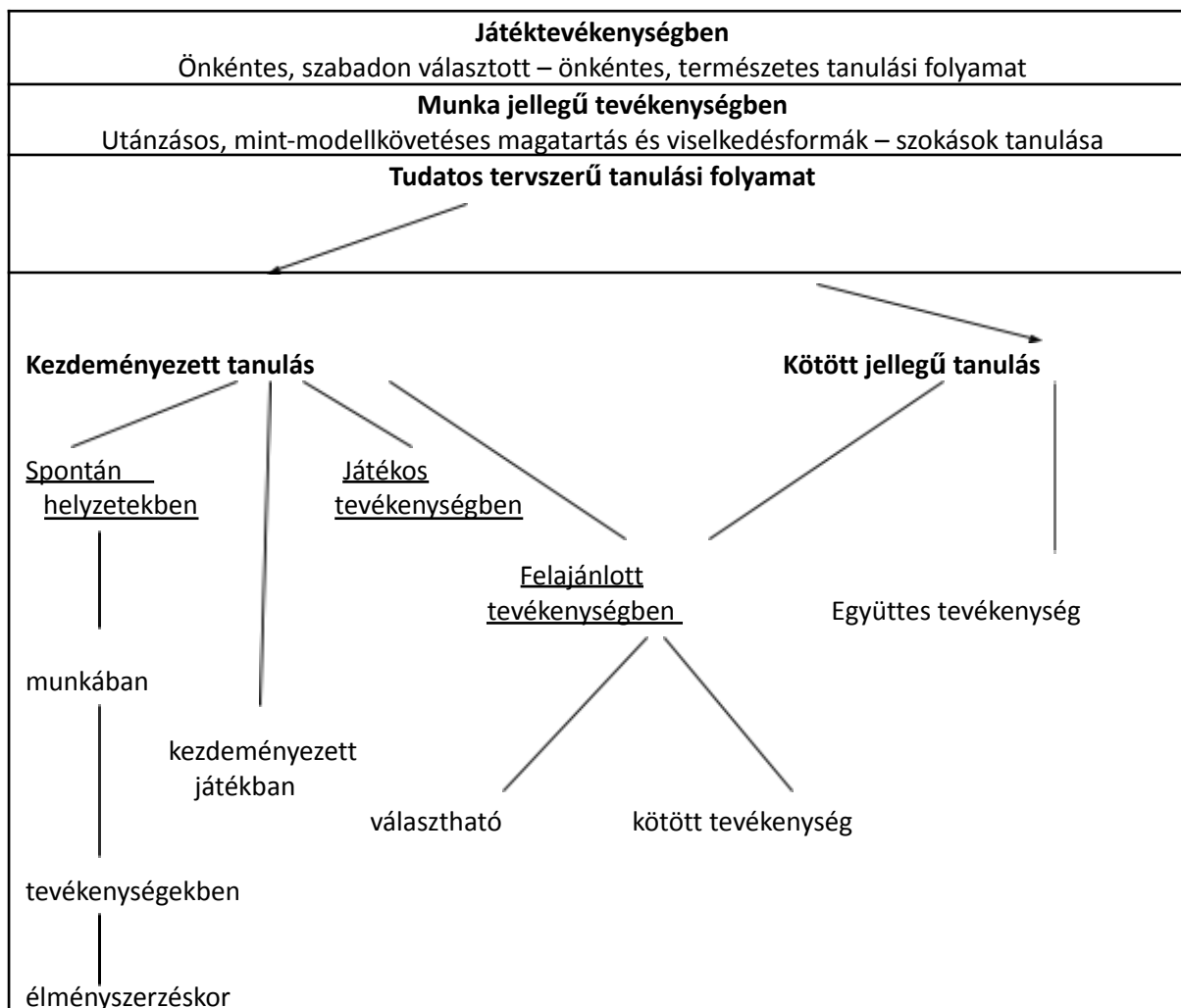
"A gyermeki tanulás alapvető formája óvodáskorban az utánzás. Ezért az óvoda az utánzásos tevékenységre adjon módot, kivárva az önkéntelen figyelem által irányított spontán utánzás legnagyobb hatékonyságú pillanatait." (Vekerdy Tamás)

A tanulási tevékenységben megvalósuló céljaink és alapelveink:

A tanulás értelmezése:

- „Az óvodában a tanulás elsődleges célja az óvodás gyerekek kompetenciáinak fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.” /Alapprogram/
- A tanulás elsődleges színtere a játék.
- A játéktevékenységben történő spontán tanulás feltételeinek biztosítása, a tapasztalás útján történő felfedező tanulás előtérbe helyezése.
- Az utánzós tanulás mellett a próbálkozásra, gyakorlati problémamegoldásra, kísérletezésre, felfedezésre épülő tanulás elősegítése.
- A gyermek cselekvő aktivitásának erősítése
- A gyermeki kíváncsiságra, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő spontán, játékos, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzés, tevékenység közbeni tanulás megszervezése.
- Az élményszerű, sikerorientált személyiségfejlesztés, a differenciált képességfejlődés elősegítése.
- A témák feldolgozása heti szinten történik az éves tervnek megfelelően.

Tanulási folyamat lehetséges formái:

Célunk:

- hogy a tevékenységközpontú személyiségfejlesztés olyan hatékony pedagógiai rendszer legyen, amelyben a változatos tevékenységek során cselekvő tanulás révén az érési folyamat szem előtt tartása mellett, optimális ütemben fejlődnek a gyerekek képességei.

- Az óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembevételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával valósul meg.
- A gyerekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése. Alapvető tanulási kompetenciák fejlődése.

Az óvodapedagógus feladatai a fejlesztés tartalma:

- Megismeri a gyermekek előzetes, anamnézisé (család, bölcsőde) származó tudását, tapasztalatait, és ezekre építi az egyéni fejlesztő feladatait. Szükség esetén tapintatosan korrigálja, alakítja a helytelen szokásokat, téves ismereteket.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása.
- Az óvodapedagógus feladata a tanulást támogató környezet megteremtése, amely lehetőséget teremt a felfedezésre a kreativitás erősítésére.
- A gyermekek önállóságának és kreativitásának kibontakozása érdekében:
 - a természet igények szerint alakítjuk, változtatjuk
- A változó szükségletek kielégítése:
 - a csoport életkori összetételétől, a gyermekek egyéni szükségleteitől, érdeklődésétől, fejlettségétől, az aktuális élményektől függően,
 - a lányok és fiúk arányától függően
- A csoportszoba berendezésének és felszerelésének alakítása:
 - az évszak, az időjárás, az éves terv figyelembevételével.
- Óvodánkban témacsoportok keretén belül valósul meg a fejlesztési folyamat, amelybe szervesen beépülnek az:
 - Az ünnepi készülődések, hagyományok
 - a matematikai, környezetismereti, művészeti tevékenységek
 - Környezetismereti tartalmak, jeles napok (Állatok világnapja, Szüret, Föld napja, Madarak, fák napja stb.)
 - A gyermekek aktív részvétele és érdeklődése biztosított, hiszen központi témája tevékenységekben vagy tevékenységek sorozatában valósul meg. A projekten belüli témák feldolgozása lehet rövidebb, egy hétig tartó, de lehet hosszabb, két-három hetes feldolgozású is.
 - A témákba integrált műveltség-tartalmak sokoldalú tapasztalatok során épülnek be a gyermeki tudatba, a kompetenciák jól fejlődnek és sikeres a kreativitást fejlesztés.
 - Az óvodapedagógusok a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket /digitális anyagokat és eszközöket is/megismerik és mérlegelik használatát az óvodai tanulási folyamatban. Ha szükséges, céljainak megfelelően tudatosan alkalmazza őket a gyermekek érdeklődésének felkeltésére, az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztésére. Az óvodánkban az IKT eszközöket (laptop, projektor, Cd-lejátszó) csak a tanulási folyamat **“támogatójaként”** alkalmazzuk, nem tartjuk szükségesnek, hogy a gyerekek mindennapjaiban rendszeresen jelen legyen.

7.4 Verselés, mesélés

Célunk:

A gyerekek örömmel hallgassanak mesét, verset. Váljanak az irodalmi alkotásokat kedvelő és igénylő gyermekek. A verselés és a mese legyen számukra élmény. Alakuljon ki a mesehallgatás szokásrendszere, önállóan is kezdeményezzenek mesélést, verselést. Szeressék a tréfás, nyelvtörő jellegű verseket is, amely által kiejtésük is tökéletesedik. Szeressék és óvják a könyveket.

Az óvodapedagógusok feladatai, a fejlesztés tartalma:

- Az óvodáskorú gyerekek egyik legkedveltebb tevékenysége a mesehallgatás.
- Mesehallgatásukban az örömkérés tendenciája figyelhető meg. A hároméves gyerekeket elsősorban nem a mese tartalma érdekli, mint inkább annak jó hangzása és a felnőttel való érzelmi, szociális kapcsolat.
- Az óvadás korosztályra jellemző, hogy többször, több napon át megismételtetik ugyanazt a mesét, hogy újra és újra átéljék a mese nyújtotta élményt és varázslatot.
- Fontos feladat a mindennapi mese hangulatának megteremtése és a nyugalom biztosítása.
- Úgy alakítottuk ki a napirendünket, hogy a gyerekek minden nap hallgassanak mesét, ugyanabban az időben a játékelrakás után, gyertyafény mellett, furulyaszóval történő motiválással. Óvodánkban a mesélést a mindennapok nyugodt és biztos pontjának tekintjük.
- A személyiségfejlesztés fontos eszköze a mindennapi mese és bábozás. Hisszük és valljuk, hogy az érzelmi kötődés kialakulásának egyik eszköze a mese. Szeretnénk minél többet mesélni, verselni a gyerekekkel közösen. Dr. Vekerdy Tamással egyetértésben mi is azt gondoljuk *“a mesét mondani és hallgatni kell”*. Tehát mi is, mint már régóta, nem illusztrálni, vagyis képen bemutatni szeretnénk a mesét, hanem metakommunikációs képességünk birtokában a gyerekek érzelmeire hatóan mesélni. Minden nap mesélünk, mert sokkal gyorsabb annak a gyermeknek a beszédfejlődése, aki minden nap hall mesét. Hamarabb bábozik és dramatizál. Nagy József szerint másfél évvel előzi meg nyelvi fejlettség szempontjából az a gyermek a társait, akinek mindennap mesélnek. Mi ezért is szeretnénk egy mesét több napon keresztül mesélni, ezáltal lehetőséget biztosítva a gyerekeknek az elmélyülésre és az átélésre.

“A mese - mint minden művészet - tanít és szórakoztat” (Bruno Bettelheim)

- A mese a gyermek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese tájékoztatja a gyermeket a természet és az ember legfőbb érzelmi viszonylatairól, az emberi kapcsolatokról és a társadalom fontosabb működési szabályairól, a lehetséges és a megfelelő viselkedésformákról.
- A mese megfelel az óvadás gyermek korosztályi szemléletmódjának és világképének.
- Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás belső képvilágot jelenít meg.
- Ma már a mindennapos mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodánkban a népi és az irodalmi műnek, műveknek egyaránt helye van.
- Minden gyerek, akinek a megfelelő formában és érzelem gazdagon mesélnek, szereti és igényli azt. A gyerekek a mesehallgatás során feszülten figyelnek, a hangulat tükröződik az arcukon, magatartásukon, a hősökkel együtt éreznek és átélnek a mesét.
- A mese kiválasztásában fontos, hogy segítse a gyerekekben az erkölcsi fogalmak kialakulását és megtöltsen azt tartalommal. Figyelmük tartósabbá válik, szándékos figyelem elemei is fellelhetők, ezért a mesék hosszabb terjedelműek lehetnek. Jó meseválasztás esetén, a mesék nyelvezete változatos, kifejezésekben és népi fordulatokban gazdag.
- Nagyon fontos a mese mellett a vers szeretete, megkedveltetése a gyerekekkel, nem szorulhatnak háttérbe a versek. Igényesen válogatunk a magyar és nemzetközi költők verseiből. Lényeges, hogy a gyerekek halljanak sok verset, de ne tanuljanak sokat, inkább az általuk kedvelteket ismételjék sokszor. Az óvónői repertoárunk tartalmaz sok alkalomhoz illő

rövid verset, mondókát, dúdolót, tapsoltatót, amelyet a gyerek hangulatához illően "spontán" el tudunk mondani.

Báb és drámajáték:

*„Mindenhez van jogom, ha játszom. Fönről gyermek, letről embernek látszom.”
(Ratkó József)*

A személyiségfejlesztés és az anyanyelvi fejlesztés másik fontos eszköze a mese mellett a bábozás és a dráma játék, amely a tehetséges gyerekek fejlesztésének is fontos színtere.

Célunk:

Kedvet kelteni és gyönyörködtetni. Fejlődjön a bábok mozgatása során finommotorikájuk, szem-kéz koordinációjuk, téri tájékozódásuk.

A dráma játékok alatt fejlődjön nagymozgásuk és kifejezőképességük.

Szeretnénk, ha az együtt játszás alkalmával személyiségük pozitív irányba változna, alakulna empátiás készségük. Fejlődjön fantáziájuk és gazdagodjon érzelmviláguk.

Az óvodapedagógus feladatai, a fejlesztés tartalma:

A bábozás a gyermekben felfokozott érzelmeket kelt, és mély nyomokat hagy. E hatásában rejlik nevelőértéke a nevelés minden területén, kiváló eszköz a gyermek személyiségének formálásában. A kicsiket elsősorban az állatmesék érdeklik. A bábokat inkább csak rakosgatják, rázogatják, egy-egy köszönésformát, állathangot ismételve. A mi bábjátékunk utánzásából születnek az első mozdulatok. Mondókák, versek, dalok ritmusát is kifejezhetik a báb mozgatásával - hajlítgatás, ringatás. Kiscsoportban elsősorban síkbábót, fakanál bábót használnak, de kedvenc kis szőrös állatkaikkal is báboznak. Középső- és nagycsoport: Már összefüggő cselekménysort tudnak előadni, rendszerint hallott-látott mesék, de gyakran saját élményeik is életre kelnek. A jó bábdarabban a művészi és nevelői érték egyensúlyban van. Jelentős eredményeket lehet elérni a félénk, gátlásos gyereknél pl. a gyermek megszólaltatása a báb segítségével, a dadogás enyhítése esetleg megszüntetése. A gyermek kifejezheti érzéseit, indulatait, kielégítheti szereplési vágyát, a báb segítségével bátrabban közvetíti érzéseit. Később megjelenik a gyűszűbáb, kesztyűbáb, termésbábok. A megfelelően mozgatott bábok szinte szöveg nélkül is elő tudják adni a darabot. Ezért kiemelt szerepe van a mozgásoknak a finommotorikus és a nagymozgásoknak egyaránt.

- A bábok mozgatása közben fejlődik a gyerekek szem-kéz koordinációja, finommotorikája, bizonyos testrészek ismerete, fejlődik észlelése, téri tájékozódása. A bábok tökéletes mozgatását megfelelő előkészítő gyakorlatok előzik meg. Ahány bábfajta, annyi lehetőség; annyi mozgás, játszás, öröm. A mozgások fejlődése a tapasztalatszerzésnek és a kifejezésnek is eszköze. Tornáztatjuk a gyerek ujjait, hogy az íráshoz szükséges finommozgásokra is könnyedén alkalmassá váljon.
- Bábozás közben figyelni kell a társra, és alkalmazkodni kell hozzá.
- A gyerekek önmaguk is elkészíthetik a bábokat, ami által szintén fejlődik a finommotorika - rajzolás, vágás, ragasztás, hajtogatás, színezés, festés.
- A bábozás mellett másik fontos nevelési terület a dramatizálás, amelyre hatással lehetnek a bábozás során szerzett élmények. A dramatizálás a mozgáson, látványon, beszéden alapszik. Fejlődik emlékezetük, kreativitásuk, szervezőképességük, alkalmazkodó készségük. Itt mindig a történettől függ, hogy a játék milyen mozgás gyakorlását segíti elő. Fontos az arckifejezés, mimika, artikuláció, verbális kifejező készség.
- Az eszközök - bábok, jelmezek - állandóan kéznél vannak, és így lehetőség van más alkalmakkor is a bábozásra, dramatizálásra.
- Élmény és tapasztalat szerzés céljából ellátogatunk bábszínházba is, ahol a felnőttek munkáját, előadását tekintjük meg.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Szívesen mesél, báboz, dramatizál
- Gondosan bánik a könyvekkel
- Néhány mesét, verset, mondókat képes emlékezetből felidézni
- Folyamatosan összefüggő mondatokkal fejezi ki magát
- Udvariassági kifejezéseket használ
- Beszéde tagoltsága, hanglejtése, hangsúlya megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Várja, igényli a mesehallgatást
- Tud történeteket kitalálni, azt elmondani, megjeleníteni
- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését.
- Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.

Az anyanyelv és a kommunikációs képesség megalapozása

A nyelvi- kommunikációs képességeknek megkülönböztetett szerepe van a gyermeki személyiségfejlesztésben. A kisgyermek beszédfejlődése és gondolkodásának fejlődése párhuzamosan halad, így az anyanyelv ismeretének, használatának szintje meghatározza a tanulási képességet, az értelmi képességek fejlődését és a különféle közösségekbe való beilleszkedését.

Az anyanyelv és a kommunikáció alakítása az óvodai élet minden területén megvalósul, ahol a gyermek megért másokat és megérteti önmagát.

Az egyéni fejlődési tempót és az egyéni sajátosságokat ezen a területen is maximálisan figyelembe kell venni.

A beszédértés és a beszédprodukció fejlesztésére egyaránt hangsúlyt fektetünk az élményalapú beszélgetésekkel, a különböző tevékenységekbe épített és önállóan szervezett anyanyelvi játékokkal, valamint a pedagógusok mintaadásával.

A beszédprodukció tartalmi és formai oldalát is fejlesztjük:

- tartalmi bővítés: szókinccs és grammatika fejlesztése

mondat - és szövegalkotás segítése

- formai bővítés: beszédtechnika

(tisztá beszéd kialakítása: légzéstechnikai, artikulációs és fonémahallást, - ejtést segítő játékok, gyakorlatok mondatfonetikai eszközök, gesztusnyelv helyes alkalmazása)

A tisztá beszéd kialakításának feltétele a nagymozgások koordináltsága.

Az speciális beszédfejlesztést igénylőkkel logopédus foglalkozik

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Feltételek megteremtése:

Biztosítsunk a mesemondásnak állandó helyet (sarkot, kuckót, szőnyeget) de az éppen adott helyzetnek megfelelően legyen lehetőség a csoportszobában bárhol elmondani a mesét.

Törekedni kell a spontán helyzetekhez kötődő vagy igény szerinti mindennapos mesélés, verselés, és a napi tevékenységekbe épített, tudatos, de észrevétlen kommunikáció fejlesztésre is. Az óvodapedagógus teremtsen lehetőséget az önkifejezés egyik módjára a gyermek saját vers és mese alkotására, hogy a gyermekek ne csak befogadóként, hanem **alkotóként vegyenek részt az irodalmi nevelésben**, önálló mesealkotással, rigmusok mondogatásával, történetek elbeszélésével. Ez segíti a gyermek önkifejezését, a nyelvi alkotás örömeinek megérezését.

Fontos a mesehallgatás motivációinak változatos megvalósítása.

Változatos, gazdag és friss irodalmi memoriter anyaggal rendelkezzen az óvodapedagógus. Törekedjen új mesés és verseskönyvek bemutatására, a könyvtárhasználat tudatosítására. A kötetlenség légkörének megteremtése, amelyet szeretetteljes, állandó biztonságot sugárzó légkörben valósít meg. Meg kell adni a tiszteletet a mesének.

A dramatizálás és a bábozás feltételeinek megteremtésével a gyermek átélheti, kifejezheti érzéseit, gondolatait, eljátszhatja, kijátszhatja magából érzéseit. /félelmeit/

7.5 Mozgás

A mozgás sokoldalú tevékenység- és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A szervezett tevékenységen túl jelenjen meg a szabad játékban, a környezet- és az egészségtudatos nevelés minden területén.

Cél:

A sokféle mozgás-lehetőséggel elősegíteni a gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődését, az egészség megővését, és kedvezően befolyásolni az egész szervezet fejlődését.

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése.
- A mozgásigény kielégítésére, a mozgás megszerettetésére, a helyes testtartás kialakítására törekvés.
- A motoros képességek fejlesztésével a mozgásügyességük fokozása, megfelelő ütemű fejlesztése.
- A testnevelési játékok segítségével az együttlátás örömeinek megéreztetése, közös mozgásélmény biztosítása.
- A kézi szerek széles tárházának használatával a finommotorika, a mozgásügyesség fokozása.
- A mozgáson keresztül az érzelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- Prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátása, ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával.

Szervezett megvalósulás:

- a mindennapokban 10-15 percben
- heti rendszerességgel (életkortól függő számú) testnevelés foglalkozás
- spontán megjelenő mozgásos játékok
- Vízhöz szoktatás, úszás

A mozgás helye:

- udvar
- tornaterem
- csoportszoba
- Úszoda

A mozgás tartalma:

Testnevelési játékok:

Az óvodásgyermek fő tevékenysége a játék. Ennek megfelelően a mozgásos tevékenységek nagy részét is a játék teszi ki. Csaknem valamennyi motoros képesség fejlesztését szolgálja. A játék fajtájának megválasztása, számának meghatározása a gyermekek életkorának, képességszintjének, figyelembevételével történik.

Felosztás	Motoros képességfejlesztés
Futójátékok Fogójátékok Versengések Sorversenyesek Váltóversenyesek	Állóképesség, reakció gyorsaság, téri tájékozódó-képesség, kinezetikus differenciáló képesség, reakció-, ritmus-, egyensúlyozási képesség.

Gimnasztikai feladatok:

Fokozzák az együttmozgás örömet, annak esztétikáját. Lehetőséget adnak a szervezet teljes átmozgatására, bemelegítésére.

Megőrzik és javítják a vázizomzat fejlődését, a testtartást, a lábboltozat fejlesztését. Elősegítik a testséma fejlődését, az irányok rögzülését, a szem-kéz koordináció alakulását.

Felosztás	Motoros képességfejlesztés
Szabad gyakorlatok Kéziszer gyakorlatok Társas gyakorlatok Pad gyakorlatok Bordásfal gyakorlatok	Mozgásgyorsaság, erő, egyensúlyozási képesség. reakció-, ritmus, kinezetikus differenciáló képesség mozgékonyaság – hajlékonyság.

Főgyakorlatok:

A motoros képességek általános fejlesztése valósul meg a főgyakorlatok technikájának elsajátítása során.

Fejlődik a gyermekek mozgásjártassága, mozgáskészsége.

A sokoldalú tapasztalatszerzés fokozza a mozgásműveltséget, a mozgáshoz való pozitív viszonyt.

A differenciált fejlesztés lehetőséget biztosít az egyéni tempóban való fejlődéshez.

	Felosztás	Motoros képességfejlesztés
Torna	Kúszás, csúszás, mászás Hossztengely körüli gurulás Guruló átfordulás előre Kiscsikó-rugdalozás Zsugorkanyarulati átugrás padon Pad végéről mélyugrás Pad végéről felfelé történő ugrás Nyuszi ugrás padon Nyuszi ugrás leterpesztéssel Bordásfalon lefüggés lábmozgásokkal Kúszás, csúszás, mászás	Állóképesség, a test általános ereje, reakció gyorsaság, téri tájékozódó-képesség, kinezetikus differenciáló képesség, reakció-, ritmus-, egyensúlyozási képesség.
Atlétika	Helyből és nekifutásból távol ugrás Helyből és nekifutásból magasugrás Kislabda hajítás távolba különböző kiinduló helyzetekből Vízszintes és függőleges célba dobás Futás különböző tempóban (lassú, közepes, gyors) Belegyorsuló futás	Alap állóképesség, gyors erő, reakció gyorsaság, téri tájékozódó-képesség, kinezetikus differenciáló képesség, reakció-, ritmus-, egyensúlyozási képesség.

	Futás tempóváltoztatással	
Labdás	Labdagurítás Labda feldobás-elkapás Labda leütés-elkapás Folyamatos labdavezetés Különböző átadási módok társnak	Állóképesség, reakció gyorsaság, téri tájékozódó-képesség, kinesztetikus differenciáló képesség, reakció-, ritmus-, egyensúlyozási képesség.

Megjegyzés:

A mindennapi testnevelések tartalmát elsősorban a mozgásos játékok alkotják.

A testnevelés foglalkozások felépítését az óvodapedagógus a foglalkozásmodelleknek megfelelő formában tervezi, a gyermekcsoport képességeihez igazítva.

Testnevelési játékok: a tehetséges gyerekek fejlesztésének is fontos színtere.

A fejlesztés feladatai közül kiemelkednek:

Sportversenyeken is szívesen részt veszünk.

A városi versenyeken a nagyobb gyerekeknek, illetve a városban szervezett programokon is képviseltetjük magunkat.

A gyerekek szívesen versenyeznek, a szülők támogatnak minket, segítenek a gyerekek szállításában, elkísérésében és szurkolnak értük. A versenyrésztvevő gyerekek a mozgás élvezetén túl megismerik a versenyzés örömét is.

A mozgás fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

Alapvető cél, hogy megszeressék és igényeljék a mozgást.

- Képes, babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra a padon
- Tud rövidebb távon egyenletes iramban futni.
- Versenyjátékokban betartja a szabályokat.
- Tud ütemtartással járni.
- Tud helyben labdát vezetni
- Tud egykezes felsődobással célba dobni
- Tud gurulóátfordulást végrehajtani előre
- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.
- Tud néhány mozgásos játékot (futó-fogó játék) irányítás nélkül játszani.
- Tud térben tájékozódni, ismeri az irányokat.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk.

7.6 Énekes játék, gyermektánc

*„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud: játékot, zenét, örömet. De hogy mit fogad el: azt bízunk rá.
Csak az a lelki táplálék válik javára, amit maga is kíván.” (Kodály Zoltán)*

A zenei nevelés célja

A zene megszerettetése és a zene iránti érdeklődés felkeltése. A gyermek fogékonyságára, tevékenységi vágyára alapozva, életkori sajátosságaihoz igazodó, könnyen befogadható népművészeti örökség átadása. Komplex személyiségfejlesztés a gyermekdalokban összekapcsolódó, együtt jelenlévő zene, mozgás, verbalitás, vizualitás által.

A zenei nevelés feladatai

Az eredeti népi játékokkal, néptánc alapelemeivel, utánpótláson alapuló megismerkedés segíti elő nemzeti kultúránk ápolását, a szülőfölddel való kötődés, hazaszeretet erősítését.

A magyar népzene iránti pozitív érzelmi viszony alakítása, megszerettetése, sajátos jegyeinek megéreztetése. Népviseletünk iránti tisztelet alakítása.

A zenei nevelés tartalma:

A zenei nevelés anyaga

A környezet hangjainak megfigyelése.

Magyar népi mondókák, ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, ünnepi népszokások dallamai, és mondókái, amelyek megalapozzák a gyermek zenei anyanyelvét és fejlesztik kreativitásukat. Ez kiegészül komponált gyermekdalokkal, igényesen válogatott kortárs zenei művekkel, rokon és más népek dalaival, játékaival.

A zenei képességfejlesztés területe:

Éneklési készségfejlesztése:

Tiszta éneklés kialakítása (ld. zenei nevelés anyaga), hallásutáni daltanítással, sokszori gyakorlással és ismétléssel, kis hangterjedelmű dalokon, megfelelő hangmagasságon.

Ritmuskészség fejlesztése:

Egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák illetve dalok megszólaltatása az egyenletes lüktetés és a ritmus különböző mozgásformákkal, megfelelő tempóban való hangoztatásával.

Halláskészség fejlesztése:

A tiszta éneklésre épülve, s az óvodapedagógus fejlesztésének eredményeként alakuljon ki a gyerekek hangmagasság (magasabb-mélyebb), dinamikai (halkabb – hangosabb) érzéke, hangszínérzéke és belső hallásra.

Formaérzék fejlesztése:

Rövid, négylüktetésnyi (bipódikus) ritmus illetve dallammotívumok hosszának és hangsúlyának megéreztetése, kifejezése énekléssel és mozgással

Alkotókészség fejlesztése

Az óvodapedagógus juttassa el a gyerekeket a spontán improvizációtól a szándékos improvizációig úgy, hogy legyenek képesek a gyerekek oldott zenei légkörben az elsajátított mondókák és dalok összetevőit (mozgást, játékot, szöveget, ritmust, dallamot) önállóan variálni, vagy ismert elemekből új összetevőket kitalálni.

Zenehallgatási készség:

A gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelően legyenek képesek rövid, élményt adó, elsősorban elő zenei bemutatásokat figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni.

Óvodapedagógus feladata:

- Sokat és tisztán énekeljen, törekedjen a zenei élmény nyújtására
- Az életkornak megfelelő hangterjedelmű énekeket válasszon
- Az alapvető feltételeket teremtsen meg az énekes játékokhoz
- Segítse elő és formálja a gyermek zenei ízlésének és mozgáskultúrájának alakulását
- Gyűjtsön népi énekes játékokat, ezeket gyakran játssza a gyermekekkel
- Gondoskodjon arról, hogy a zene mindig örömforrás legyen
- Fejlessze a gyermek ritmusérzékét, hallását, zenei mozgását
- Ösztönözze a gyerekek a zenei alkotókedvének kialakulását
- Használja ki a zene elcsendesítő, feszültségoldó hatását
- Vegye figyelembe az énekek, mondókák, zenei feladatok kiválasztásánál az igényességet, az évszakokhoz, néphagyományokhoz és az ünnepekhez kapcsolódó anyagot válasszon
- A zenehallgatás anyaga tartalmazza nemzetiségi, etnikai, kisebbségi csoportok dalait, zenéit, multikulturális műveket

Gyermektánc, néphagyományok

“A gyermek telítve van mozgásvágygal, Ősi boldog játékos kedvvel. Csak engedni kell, hogy

szabadon végig áradjon rajta s kedve szerint formálja, alakítsa játékait.” (Szabó Helga)

- A mozgással való ismerkedést abban a korban kell elkezdni, amikor az élmények életre szóló emlékké válnak. Zenei nevelésünk alapja a közös ének, ez irányítja az együttmozgást.
- A gyermek megfelelő mozgásfejlődését a sikeres mozgások többszöri ismétlése és a szeretetteljes óvónői magatartás biztosítja. A gyerekek mozgása a gyakorlás eredményeként fokozatosan összerendeződik. Ahogy növekednek a gyerekek, mozgástempójuk gyorsabbá válik, mozdulataik pontosabbak lesznek, főleg a többször ismételt, gyakorolt mozgásanyagban. A nehezebb táncmozdulatok egyre tökéletesebb mozgást és a mozgások koordinációját követeli meg a gyerekektől. A nagyobb gyerekek (6-7 éves) folyamatos mozgás végzésére is képesek. Tudnak mozgás közben tempót váltani, mozgástempójuk egyenletes, gyors. Képesek bonyolultabb mozgás végzésére is, (pl. forgások, szökellések) ebben az esetben az egyensúlyérzék fejlett, a mozgás rugalmas.
- A mozgási képesség elsajátítása utánzással történik, ezért a mi mintánk segíti a gyerekek mozgásának fejlődését, tökéletesedését.
- Az egyensúlyérzet változásaival összefüggő egyenletes, ismétlődő mozgás a gyerekek feszültségét oldja, a dallam pedig érzelmileg megnyugtatja őket. Ezért nagyon fontos a mozgásritmus kialakítása és fejlesztése. A társas együttmozgás formái (kör, páros forgó, kapuzás, csigavonal stb.) a társakkal közös együttműködésre készítetnek.
- Nagyon fontos és motiváló a gyerekek számára az esztétikus öltözet, mely a hatás szempontjából is elengedhetetlen. (Ehhez képfestő szoknyák, kalapok, stb. állnak rendelkezésünkre.) A szöveg, a ritmus és a mozgásérzet együttes hatása öröm a gyerekek számára, ezért a gyerekek nem törekszenek a szöveg pontos megértésére. A néptánchoz énekelt népi dalok szövegei pontos magyarázatot igényelnek.
- Kezdehetjük a tánclépések alapozását saját énekekre, majd népzeneire. A mondókát, énekes, táncos játékok fűzését nagyon szeretik a gyerekek.
- A táncnak nagyon sok személyiségfejlesztő hatása van. Legfontosabbnak tartjuk, hogy a gyermekek szeressék meg a zenét, a zenére feloldódva, önfeledten tudjanak táncolni, érzelmeiket kifejezni. Utánozzák a látottakat, így önkéntelenül is megtanulják a lépéseket.
- A tánchoz kapcsolódó népi játékdalok, önszabályzó, önnevelő képességüket fejlesztik. A táncnak fegyelmező, de ugyanakkor serkentő ereje is van.
- A dalok éneklése, a zene hallgatása és a mozgás megosztott figyelmet kíván. Ez azt jelenti, hogy a gyermek egy időben többféle tevékenységre válik képessé.
- A lépésekre, a zenére való tudatos figyelés fejleszti a megfigyelőképességüket, fejlődik a szándékos figyelem. Mozdulás közben érzékelik a ritmust, visszaemlékeznek a lépésmotívumokra.
- A tánc azokat is örömhöz juttatja, akik még nem tudnak önállóan és élményszerűen énekelni és mozogni, de mint egy kis közösség résztvevői részesülnek az örömben
- A dalok éneklése, a zene hallgatása és a mozgás megosztott figyelmet kíván. Ez azt jelenti, hogy a gyermek egy időben többféle tevékenységre válik képessé.
- A gyerekeknek önmagukon kívül társaik játékát és táncát is figyelniük kell, ez elősegíti az egymás iránti felelősséget és ezen keresztül a közösségi érzés alakulását. Az egyén szerepe rendkívül fontos a csoport teljesítménye szempontjából.
- A tánc hatására olyan motorikus képességek fejlődnek, amelyek fejlesztésére csak itt nyílik lehetőség (pl. helyes testtartás, kulturált mozgáskészség).
- A tánc a népi játékokkal együtt lehetőséget ad a gyermeki alkotó fantázia szárnyalására.
 - o Ehhez nagyon fontos, hogy az óvónő által átadott mozgás, népdal, játék érzelmileg, lelkiileg átélten legyen, vagyis élményt nyújtson.
- A zenében, mozgásban feloldódó, önmagát kifejező, boldog gyermek látványa a legnagyobb öröm, mely célunk és eredményünk egyaránt.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére (Ének, zene, Énekes játékok)

Célunk elsősorban az, hogy a gyerekek örömmel, érzelmi gazdagsággal és lehetőleg tisztán énekeljenek.

- Élvezettel hallgat zenét.
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni.
- Tud dallam vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, vissza tapsolni.
- Tud társaival térformákat alakítani.
- A különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt, egyöntetűen, esztétikusan végzi.
- Tud élvezettel, irányítás nélkül játszani néhány dalos játékot.
- Felismeri a „halk-hangost” és tud halkán, hangosan énekelni, beszélni.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Tudja mindkettőt mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni.
- Megbeszélés, vagy egyéni ötletek alapján az éneklést ütőhangszerekkel tudja kíséni.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk.

7.7 Rajzolás, mintázás, kézimunka

Cél:

- Eltérő fejlettséget és fejlődési ütemet figyelembe véve a látás útján történő megismerő, befogadó és alkotó tevékenység fejlesztése.
- Síkon és térben történő vizuális tevékenység során fejlődjön, bontakozzon ki a gyermekek egyénisége és kommunikációs képessége.
- Alakuljon ki a világ szépségeire való rácsodálkozás képessége és mélyüljön el annak képi világában.

Feladat:

- A tevékenységek során a gyermekek megismertetése az anyagok tulajdonságaival, megmunkálási és kifejezési lehetőségeinek sokféleségével, az eszközök használatával.
- A gyermekek tér-, forma-, és színekpzeiteinek gazdagítása az egész nap folyamán.
- Tevékenységek biztosítása, melynek során fejlődik a gyermekek esztétikai érzéke és szép iránti nyitottsága.
- Képzőművészeti és népművészeti alkotásokkal való ismerkedés.
- Korszerű médiumok kezeléseinek alapjaival való ismerkedés.

A vizuális tevékenységek tartalma:

- A technikai eljárások, fogások megismertetése, rajzolás, festés, építés, plasztika, kézimunka területén. Változatos eszközöket, anyagokat, tereket használjanak a gyerekek.
- A gyerekek figyelme irányuljon rá a környezetükben lévő jelenségekre, esztétikai ítéleteket váltsanak ki belőlük.
- A tevékenységek során ismerkedjenek meg a népi hagyományok eszközvilágával, díszítőművészet motívum elemeivel.
- A gyerekek önfejlődése és az irányított pedagógiai fejlesztés összhangja érdekében szükséges és lehetséges a különböző technikai eljárások kombinálása, a többszöri gyakorlás lehetőségével készségeik fejlődnek, differenciált segítségnyújtással egyéni fejlettséghez és képességhez igazodva.
- Játékos problémahelyzetekben a szín- forma-térképzet fejlesztése során az érzékelés-észlelés, testséma finomodik.

- A gyerekek ismerkedjenek műalkotásokkal, színvilágával, hogy gazdagodjon képi gondolkodásuk, szép iránti nyitottságuk.

Az óvodapedagógus feladatai, a fejlesztés tartalma:

- A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.
- A gyermeki alkotás belső képek gazdagítására épül.
- A finommotorika fejlesztése áthatja az egész nevelési folyamatot, ezért különös figyelmet fordítunk a kézműves tevékenységekre, a technikák változatos alkalmazására. Ezek a tevékenységek szerves részét képezik a mindennapoknak, hiszen a finommotorikus képességek fejlesztésének legoptimálisabb színterei. Sokszínű, összetett nevelési terület, hiszen lehetőség adódik a képességek komplex fejlesztésére.
- Feladataink közül az elsődleges, hogy megteremtjük a fejlesztés mindennapi feltételeit. A gyerekeknek minden nap lehetőségük van kézműves tevékenységekre, a technikák gyakorlására. Maga a tevékenység és ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra. Az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmény befogadására. Nem határoljuk be a választást (pl. csak rajzeszközök), a gyerekek vághatnak, ragaszthatnak, mintázhatnak, festhetnek, gyöngyöt fűzhetnek stb. Ehhez gazdag eszköztárunk van, amely stabil szokásrendszer mellett örömteli tevékenykedésre ösztönöz.
- Igyekszünk a gyermekekkel együtt dolgozni, segíteni, megmutatni a technikai fogásokat, hiszen az utánzás a technikák és az apró "trükkök" elsajátítására jó lehetőséget biztosít.
- Feladatunk a vegyes életkorú csoportban, de az azonos korú gyermekek esetében is az egyéni készség szintek tiszteletben tartása. Nem egyforma a fejlődés menete, az érési folyamat és technikai ismeretek minden gyermek esetében más-más fejlesztő feladatot igényelnek. Segíteni kell a gyermek fejlődését azáltal, hogy ösztönözzük élményei ábrázolására, illetve építünk belső motiváltságukra.
- Lényeges feladatunk a csoportszoba optimális kialakítása, a nyugodt hangulat, esztétikus, motiváló környezet megteremtése, ahol sok természetes anyag és jó minőségű eszköz ösztönzi a gyerekek alkotókedvét.
- A fejlesztési folyamat fontos résztvevői a szülők. Rendszeres találkozások és partneri kapcsolatunk lehetőséget nyújt arra, hogy hangsúlyozzuk az otthoni ábrázoló tevékenység fontosságát. Lényeges, hogy az óvodához hasonlóan, otthon is legyen a gyermeknek egy kis sarka, ahol változatos tevékenységek közül választhat és megismerkedhet minél többféle anyaggal.
- Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai elemeivel és eljárásaival.
- A vizuális tevékenységek alatt is jelen van az anyanyelvi nevelés. Verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése.
- A vizuális képességfejlesztésen túl ez a tevékenység művészet, és mint ilyen érzelmekből táplálkozik. Ahhoz, hogy a gyermek meg tudja jeleníteni érzelmeit, biztonsággal kell ismernie az alkalmazott technikát, bátorításra, dicséretre van szükségük próbálkozásaikhoz.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére (Rajzolás, mintázás, kézimunka)

- Örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol.
- Képzelt alkotásban kifejezi gondolatait, élményeit.

- Elképzelés után meseszereplőket stb. hangulatot is kifejezve jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással ábrázol.
- Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
- Önállóan és csoportosan is készít játékot, kelléket, ajándékot.
- Téralkításban, építésben másokkal együttműködik.
- Ábrázolása változatos színhasználatot és tagoltságot mutat.
- Emlékezet utáni témákban a részleteket is ábrázolja.
- Díszítő, tervező feladatot változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával, agyagba karcolással stb. megold.
- Tud különféle technikával képet alkotni, a technikát önállóan alkalmazza.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsorról.

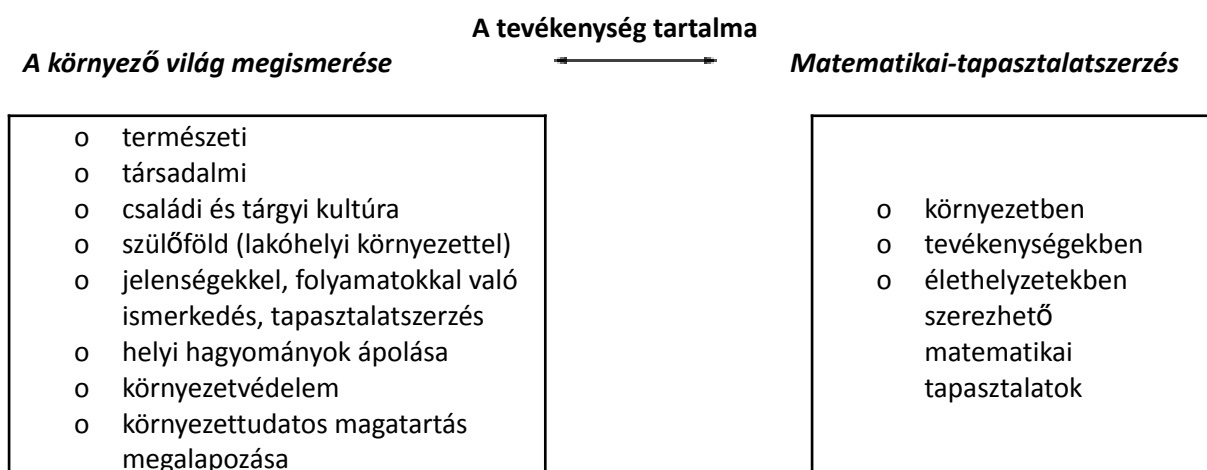
7.8 A külső világ tevékeny megismerése

"A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel..." (Dr. Szent-Györgyi Albert)

7.8.1 A környező világ megismerése

Cél: A környezeti nevelés áthatja az óvodai nevelés egész folyamatát.

Feladata: A gyermekek életkoruknak, egyéni képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szintű ismereteket szerezzenek az őket körülvevő világról, a világ jelenségeiről, természeti és társadalmi környezetükről. Pozitív érzelmi viszony alakuljon a természethez az emberi alkotásokhoz, ismerkedjen velük.

Életkori jellemzők, melyeket figyelembe veszünk a külső világ tevékeny megismerése során:

- A gyermek érzelmi alapon válogat a család, az óvoda által nyújtott hatásokból. Ezért törekednünk kell arra, hogy a gyermeket olyan hatások érijék, amelyek környezetük felfedezésére, a rácsodálkozásra ösztönzik őket.
- Megismerő tevékenységét érzelmei, kíváncsisága és tevékenységi vágya vezérli. Nemcsak tevékenykedni akar, de ismereteit, tapasztalatait is tevékenységei által szerzi. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tapasztalás és folyamatos tevékenység (játék, munka, tanulás) közben érzékelje a környező valóságot és dolgozza fel ezt a maga számára. gyermek motivált állapota lehetőség arra, hogy segítsük a megismerő, felfedező, kísérletező tevékenységét, segítsük abban, hogy fedezze fel és cselekvően részt vegyen környezet alakításában.
- A világból annyit ismer meg, amennyit érzékszerveivel felfog.
- Szervezzük úgy az óvodai életet, hogy mód legyen szemlélődni az őt körülvevő világról, világ rejtelméről lehetőleg minden érzékével megtapasztalhatta azt.
- A gyermek szinkretikus gondolkodása következtében a környezetet a maga egészében, körvonalában, totalitásban érzékeli, a számára érdekessé emeli ki, ez lesz számára a dolgokhoz, jelenségekhez tartozó lényeges – ezért fontos feladat az ok-okozat megláttatása.
- A világ felfedezése a képszerű szemléletes gondolkodás fejlődése segíti a nyelvi-kommunikációs képesség fejlődését.
- Ismereteit, tapasztalatait társaival közösen szerzi az együttműködés során, így társas kapcsolatainak bővülése olyan erkölcsi tulajdonságok fejlődését segíti, mint pl. segítségnyújtás, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, egymás sikerének elismerése.
- A gyermek pszichikus fejlődése a külvilággal való kölcsönhatásban alakul. Minden, amit lát, hall, tapasztal, amivel tevékenykedik, ismerkedik, új magasabb szintű képességek kibontakozását eredményezik.
- A természetre figyelő, óvó-védő, **környezettudatos szemlélet és magatartás**, a személyiségfejlődés legfőbb mutatója.

Óvodapedagógus feladata

- A természetre és emberi alkotásokra figyelő óvó-védő szemlélete alapján együttműködésre épülő tevékenységeket szervezzen a gyerekek számára.
- A gyermekek belső szükségleteire építve sokszínű, komplex tevékenységeket biztosítson, életkori sajátosságok és egyéni eltérések figyelembevételével.
- Vegye figyelembe a gyermekek cselekvő aktivitását
- Használja ki a természetes élethelyzeteket
- Szabad, spontán szerzett tapasztalatok rendszerezésével – az ok-okozati összefüggések megláttatása.
- A tágabb környezet megismerése érdekében szervezzen sétákat, kirándulásokat erdőn, mezőn, vízen szerzett élmények és tapasztalatok biztosítása.
- A környezetvédelem a környezettudatos magatartás megalapozása, kialakítása kiemelt feladata legyen!

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés várható eredményei óvodáskor végére

- Megkülönbözteti az évszakokat és a napszakokat.
- Ismeri környezete növényeit, állatait, részt vesz a növények gondozásban, természetvédelemben, ismeri a környezet tudatos élet módozatait.
- Képes két kiterjedést vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá tenni vagy valaminél kisebbet, kevesebbet, nagyobb, többet létrehozni.
- Helyesen használja a tő és sorszámneveket.
- Meg tudja állapítani, hogy több, kevesebb vagy ugyanannyi-e.
- Helyesen használják a térbeli viszonyokat jelölő névutókat.
- Ismeri a színeket, azok világosabb, sötétebb árnyalatát.
- Környezetéről elemei ismeretekkel rendelkezik, tudja lakcímét, testvérei nevét, szülei foglalkozását, saját születési helyét, idejét.

- Ismeri és betartja környezete közlekedésének legfontosabb szabályait. Ismeri a közelben levő közintézményeket.
- A tárgyakat legalább tízig meg tudja számlálni, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsorról.

7.8.2 Matematikai tapasztalatszerzés

A környezet mennyiségi, téri, alaki nagyságbeli viszonyai – matematikai nevelés

A matematikai nevelés célja

A környező világ matematikai tartalmú összefüggéseinek megtapasztalása, a matematika nyelvének, fogalmainak megismerése, használata élethelyzetekben.

A matematikai nevelés feladatai:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése a matematikai szemlélet megalapozása.
- Közvetlen környezetükben végzett tevékenységek során a konkrét tárgyakkal végzett műveleteken keresztül a matematikai viszonyok, összefüggések megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldása, a logikus gondolkodás megalapozása.
- Divergens gondolkodás fejlesztése, sokszínű megoldások keresése. Kreativitás fejlesztése.

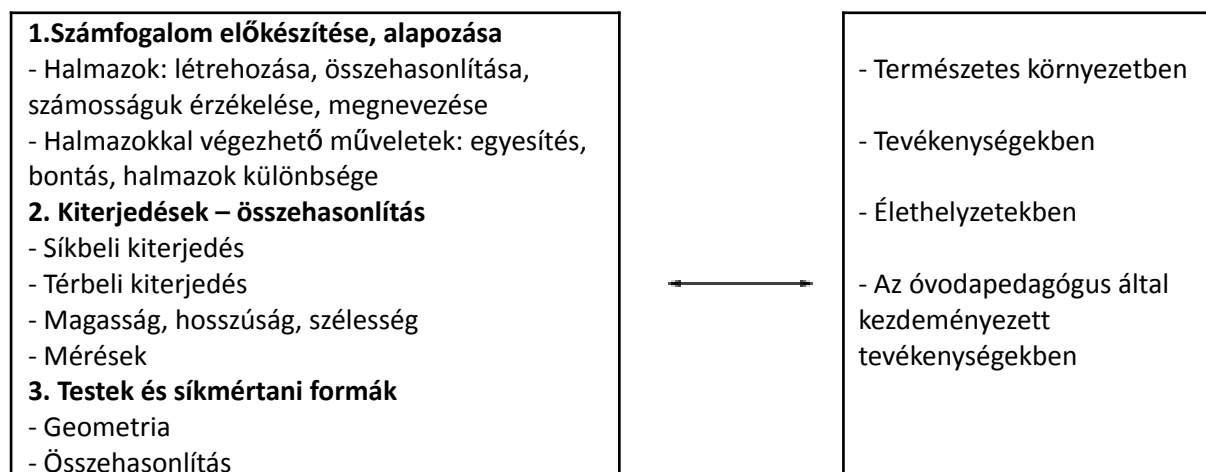
A környező világ megismerése elképzelhetetlen a rá jellemző formai és mennyiségi viszonyoktól, melyek a valóságban komplex módon jelennek meg. Az óvodába kerülő gyermek már rendelkezik bizonyos matematikai tapasztalattal, élménnyel, matematikai fogalmakkal. A spontán helyzetek alkalmasak a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri viszonyok megismerésére. 5-6-7 éves korban egyre nagyobb érdeklődést mutatnak a matematikai tevékenységek iránt, indokolt az óvodai élet során a matematikai tapasztalatszerzés más formáira építve a személyiségfejlesztés.

A matematikai nevelés elsősorban gondolkodásfejlesztés. A gondolkodás azokra a tapasztalatokra épít, amelyeket a megismerő tevékenysége során szerez

A matematikai nevelés tartalma

Tartalom

Tapasztalatszerzés formái

- Szimmetria megismertetése
Relációk térben – térben való tájékozódás

A számfogalom előkészítése, alapozása

Érzékelés-észlelés: A megismerő tevékenység alapja az észlelés. Fontos, hogy az óvodai élet során olyan helyzeteket teremtsünk, hogy a különböző érzékszervek segítségével sokszínű tapasztalatokat szerezhessenek.

A számfogalom kialakulása egy érési folyamat eredménye. Ennek a lappangó rendszernek a fejlődését kívánjuk segíteni. Halmazokat, mennyiségeket mérnek össze. Ezek a tevékenységek magukban hordozzák a párosítást az ugyanannyi és ugyanakkora előállítását. A jellegzetes darabszámok (2 kéz stb.). Kis számok gyakran előforduló összképek (dobókocka) felismerése és számlálás nélküli megnevezése. A darabszám változásokkal utazgatnak a számkörök között.

A fejlődés jellemzője, hogy a gyermekek érdeklődése 5 éves kor körül a természetes számok iránt jelentősen fejlődik. A halmaz elemeinek számlálásával párhuzamosan ismerkednek a sorszámokkal, szemléletes gondolkodásuk segítségével matematikai műveleteket végeznek (bontás, hozzáadás, elvétel stb.). Az óvodai élet utolsó évében képesek egyszerűbb matematikai műveleteket verbálisan is elvégezni, egyszerűbb helyzetekben matematikai nyelven kommunikálni.

Halmazképzés

Válogassanak, csoportosítsanak, osztályozzanak, látás, hallás, tapintás alapján felfedezett tulajdonságok szerint (lágymag, szín, forma, kellemes-kellemetlen stb.).

Halmazok rendezése számosság szerint:

- Halmazok számossága: több, kevesebb, ugyanannyi
- Halmaz- és részhalmazképzés, két halmaz ugyanannyivá tétele
- A halmazok közötti azonosság, különbözőség bizonyítása – egy-egyértelmű hozzárendelés, párosítás
- Adott halmaz számosságának kifejezése számlálással – tőszámok
- Sorszámok – egyetlen elem helye a sorban

Halmazokkal végezhető műveletek:

- A számképzetek eredményes kialakítása
- Halmazok egyesítése számosságilag, vagy más tulajdonsággal
- Halmazok különbsége
- Halmazok bontása: halmaz- részhalmaz

Kiterjedések - Összehasonlítás

A gondolkodás fejlődésében leggyakoribb az összehasonlítás műveletének alkalmazása. Az azonosságok és különbségek felfedezéséhez szükséges az analízis-szintézis, általánosítás, absztrahálás, gondolkodási műveletek alkalmazása. Ezeket a gondolkodási műveleteket végzik a gyermekek a szétválogatások és a sorba rendezések során (szín, alak, térfogat, súly stb.). A gyakori tapasztalások segítik a képzetek alakítását, majd ezekből a képzetekből alakulnak a fogalmak (gömbölyű, szögletes, könnyebb-nehezebb stb.). Miközben ismerkedik, tapasztal, ítéleteket alkot, logikai kapcsolatokat talál.

- Síkbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség)
- Térbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség, magasság)
- Magasság, hosszúság, szélesség
- Mérések – mindig valamivel való összehasonlítás: hosszúságmérés, területmérés, térfogatmérés, súlymérés

Testek és síkmértani formák (geometria tapasztalatszerzés)

Az óvodás gyermek számára a geometriából annyi ismerhető meg, amennyi az érzékszerveivel felfogható.

- Taktilis érzékelés segítségével megismerkednek különböző térbeli, síkbeli formákkal /konvex, konkáv/ megtapasztalják e testekkel való felhasználási, építési lehetőségeket.
- A különböző tárgyak egymáshoz való viszonyaiban fokozatosan felfedezik a tájékozódási lehetőségeket /névutók/
- Találkoznak tükrös tevékenységekkel.

A megismerés a térbeli tapasztalásokon keresztül absztrahálódik síkbeli viszonyokká.

- Geometria: gömb, téglatest, kocka, kör, téglalap, négyzet
- Alapja az összehasonlítás
- Szimmetria megismertetése – tükörkép játék

Relációk térben – térben való tájékozódás

- Nem önálló tevékenységként jelentkezik – bármely téma szerves része
- Elöl, hátul, alul, felül, előttte, mögötte, közöttte, alatta, felette, elé, mögé, alá, fölé
- A helyes kifejezést kérdőszavak használatával segítjük: honnan?, hová?, hol?

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek érdeklődését segítse felkelteni a környezet matematikai jelenségei iránt
- Alakítsa, szervezze úgy a gyermekek tevékenységét, hogy a gyermek több érzékszervét fejlesztve, cselekvő aktivitására építve képesek legyenek a problémamegoldó gondolkodásra.
- Differenciált fejlesztés – az egyéni képességek figyelembevételével.
- Érdeklődésével segítse a divergens gondolkodás kialakulását.
- Táblás~, társas játékokkal való ismerkedés működteti az alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat, ezért ismertesse azokat a mindennapokban

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, relációkkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi, rövidebb, hosszabb, stb.).
- Önállóan is össze tudnak mérni különböző mennyiségeket, képesek becslésre, párosításra.
- Jól ismert tárgyakkal összehasonlítás alapján tulajdonságok szerint válogatásokat, rendezéseket, sorozatokat hoznak létre. Halmazokat, tudnak képezni.
- Tudnak ismert, megnevezett és meg nem nevezett tulajdonság szerint válogatni, a Megkezdett válogatást folytatni, a felismert rendezőelvet megfogalmazni.
- Különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással többet, kevesebbet, ugyanannyit tudnak előállítani.
- Építéseiükben, síkbeli alkotásaikban azonosítani tudnak különféle alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.
- Másolással képesek megépíteni, kirakni a mintával megegyező elemekből, színben és nagyságban eltérő elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat.
- A térben való tájékozódásban értik és tudják az irányokat, helyesen használják a helyeket jelölő névutókat.
- Problémamegoldó gondolkodásuk a szemléletes, képszerű szintről kiindulva változóban, fejlődőben van.
- A feladatok elvégzésében, a problémák megoldásában kitartóak.

A fent említett eredmények egyúttal az elérendő sikerkritériumok is, amelyet óvodáskor végére kell elérnünk. A szempontsor koherens a gyerekek fejlődésének mérését segítő szempontsorrall

8 ÓVODAI ÜNNEPEK, NÉPHAGYOMÁNYOK

Hónap	Hagyományok, ünnepek, kirándulások, programok	Résztevők csoportja
Szeptember Október November	Mihály nap Állatok világnapja, Szüret, Nemzeti ünnep: Okt.23. Márton nap, Kulturális programok	Gyerekek, óvónők, szülők Gyerekek, óvónők, szülők Gyerekek, óvónők Gyerekek, óvónők
December Január Február	Mikulás Készülődés a karácsonyra Karácsonyi népszokások (Luca, Advent, Karácsony) Újévi népszokások, hagyományok Farsang, Kulturális programok	Gyerekek, óvónők, szülők Gyerekek, óvónők Gyerekek, óvónők, szülők Gyerekek, óvónők Gyerekek, óvónők, szülők
Március Április Május Június	Húsvéti népszokások, Kirándulások Kulturális programok, Húsvét: népszokások Anyák napja Gyermeknap Évzáró, Apák napja, Ballagás	Gyerekek, óvónők, szülők Gyerekek, óvónők Gyerekek, óvónők Gyerekek, óvónők, szülők Gyerekek, óvónők, szülők Gyerekek, óvónők, szülők

Egy-egy ünnepet, eseményt mindig örömteli várakozás, izgalmas készülődés előzi meg, ez egy hosszabb folyamat. Ezzel alkalmat teremtünk a hagyományokhoz kapcsolódó szokások megismerésére, az ünnepnapok másságának felfedezésére. A szocializációs folyamatban kiemelkedő szerepet kap az óvodai nevelés, az ünnep különlegességének a megéreztetése.

Óvodánk ünnepei és hagyományai állandóak, csak a kirándulások úti célja és a sportprogramok, egészségnapok, kulturális rendezvények változnak a nevelési évben.

Nagyon lényeges, hogy a megjelölt ünnepeken annak hangulatát szeretnénk érzékeltetni, az összetartozás érzését erősíteni.

Rendezvényeink elősegítik, hogy erős baráti közösséggé formálódjon ne csak a gyerekek közössége, hanem a szülők csoportja is.

Rendszeres hagyomány óvodánkban, hogy a gyerekek születés és névnapjának megünneplése csoport keretben történik. A gyerekek dallal, tánccal köszöntik társukat, teljesítik három kívánságát (mese, vers, dal), ő pedig születésnap tortával és ajándékkal kínálja őket. Az óvoda rendezvényei között sok a szülőkkel közösen szervezett együttlét. Ezeknek egyetlen célja, hogy a közösség minél többet legyen együtt, ismerjék meg egymást és erősödjön az óvoda felnőtt és gyerek-közössége.

Az óvodapedagógus feladata:

- az eltérő szokások, hagyományok megismertetése, a kulturális másság tolerálása, elfogadtatása

9 SAJÁTOS FELADATOK A GYERMEKVÉDELEM, ÉS KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYEREKEK

9.1 Gyermekvédelem feladatai

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- Óvodánkban a legfontosabb alapelv, hogy minden gyermek ugyanolyan programokon vesz részt a neki megfelelő érettségi szint figyelembevételével.
- Gyermek és ifjúság védelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység.
- A gyermekvédelmi törvény az ENSZ gyermekek jogairól szóló egyezmények és közoktatási törvényben foglaltak alapján az óvodai gyermekvédelmi munka az alábbi feladatokat tartalmazza:
 - Óvodánkban a megelőzés kap kiemelt szerepet.
 - A gyermekvédelemnek fel kell vállalnia, hogy segítse a családi nevelést, ismertesse meg és fogadtassa el a helyes szokásokat, normákat, amelyeket a mindenkori társadalom önmaga számára megfogalmaz.
 - Kiemelt jelentőségű a gyermek és a családi háttér alapos megismerése, a személyiségi jogok és a titoktartási törvény betartása mellett.
 - Elsődleges a segítségnyújtás a szülőnek ahhoz, hogy a törvényben meghatározott kötelezettségeiknek eleget tegyenek.
 - Kapcsolat felvétele a Családsegítővel, Nevelési Tanácsadóval, gyermekjóléti szervezetekkel.
 - A pszichológussal folyamatos kapcsolattartás a gyermek fejlődéséről.

9.2 Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek ellátásának feladatai:

9.2.1 Tehetségfejlesztés

- Óvodáskorban minden gyereket tehetség ígéretként fejlesztünk. Az egyes területen kiemelkedő képességű gyerekek kiemelkedő és gyengébb oldalának fejlesztése egyaránt fontos az egészséges személyiségfejlődés érdekében.
- Az óvodás életkor még nem igazán alkalmas a tehetség megnyilvánulására. Vannak jelek, melyek utalhatnak arra, hogy a kisgyermek képességei kiemelkedőek, de a tehetség valódi megjelenése az iskoláskorra tehető. Azonban az óvodai nevelés során középső és nagycsoportban már bizonyos jelek alapján a tehetségígéretes gyermek megmutatkozhat.
- A zenei képesség az, ami már ilyen kis korban egyértelműen felismerhető, illetve óvodában is megnyilvánulhat a nyelvi, matematikai és testmozgási sférákban a tehetség.
- A kreativitás az óvodai nevelés során legszembetűnőbben a játékban ismerhető fel. Az ilyen gyermek aktív, különleges dolgokat alkot, nem a megszokott szabályok szerint cselekszik, az eredmény mégis különleges.
- Óvodapedagógusaink felkészültek a tehetségek felismerésére, és gondozásukat segítik, az óvodai élet egészén belül

Tehetséggondozás fontos célkitűzései:

- A tehetségígéretes gyermekek gondozása, óvodai programok keretében.
- Az óvodáskori alapozó szakaszban óvodai programunkba beépítve a speciális képességek fejlődési lehetőségének biztosítása a játék elsődlegességének hangsúlyozásával.
- Kötelességünk, hogy segítsük őket a tovább fejlődésben, tovább erősítsük erős oldalukat, fejlesszük gyenge területeiket, (melyek a fejlődését megnehezítik)
- Olyan légkört alakítsunk ki a gyermekek körül, amely őket elfogadja, és személyiségüknek fejlődését segíti. Szeretetteljes légkörben képességeik felfokozódnak.

Feladataink:

- felismerni, megismerni, megérteni a tehetséget kielégíteni szükségleteit (megismerési, elfogadottság, alkotási, biztonsági), ösztönözni motivációját, kíváncsiságát és kreativitását,

- felkészíteni, hogy testileg, szellemileg egészséges, kreatív felnőtt válják belőle.

A fejlesztés során követendő alapelvek:

- *Az óvoda és a család kölcsönös kapcsolatának elve*
- *Az egyéni különbségekre való odafigyelés, az egyéniség tiszteletben tartásának elve* folyamatosan segíteni a kíváncsiság kielégítését, gazdagítását, erőtletés, presszionálás nélkül
- *Fokozatosság elve:* a fejlesztendő kompetenciák érési folyamatát követik a játékok, feladatok
- *Differenciálás elve:* az egyes feladatok könnyítése és nehezítése változatos formában érvényesül
- *Aktivitás elve:* a gyerekek aktívan vesznek részt a feladatok megismerésében, végrehajtásában
- *(tevékenykedve tanulás)*
- *Játékosság elve:* játékos feladathelyzet biztosítása a gyermek számára, megvalósítva ezzel a kellő motiváltságot és az élményalapú tanulást
- *Önállóság elve:* a feladatok, játékok könnyen értelmezhetők
- *Transzferhatás elve:* a játékok, feladatok által kiépített, megszilárdított kompetenciák gyakorlati alkalmazása.

A tehetségfejlesztés folyamata a helyi pedagógiai programunk alapján

Az óvodai tehetséggondozásunk két szinten valósul meg.

- A mindennapok során a játékban, illetve a tanulási folyamatban,
- valamint a különböző tehetségműhelyekben, amelyen az óvodai csoportok mindegyikéből vesznek részt gyermekek.

Báb és drámajáték: nyelvi és előadói képességekkel rendelkező gyerekek részére

Mozgás: Testi képességek fejlettségében kiemelkedő gyerekek részére

A tehetséges gyerekek fejlesztésének egyik leghatékonyabb színtere a játék. Óvodapedagógiai munkánk során a kiválóan kreatív, tehetségígéretes gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket. Az óvodai csoportjaikban a napi tevékenységekbe ágyazva, illetve kiscsoportos fejlesztő "tehetséggondozó" foglalkozások keretében fejlődnek.

9.2.3 BTMN / Beilleszkedési, tanulási, magatartási, nevelési zavarokkal küzdő gyermekek

Alapelvek:

Óvodai nevelésünk során a BTMN gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk, a nevelés hatására a BTMN gyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

Óvodai nevelésünk, fejlesztésünk egész időtartama alatt kiemelt feladatunk az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, az érzelmi élet fejlesztése, egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A BTMN gyermekkel szemben támasztott elvárások mindig igazodnak a gyermek egyéni képességeihez és fejlődésének üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósul meg. A fejlesztés nem terhelheti túl.

Óvodapedagógus feladatai:

- ismerje meg a külső szakemberek gyermekről alkotott szakértői véleményét, teremtsen a BTMN gyermek számára elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet.
- a gyermekkel szemben támasztott elvárásokat igazítsa a fejlődési zavar jellegének, illetve súlyosságának mértékéhez, a gyermekkel egyénileg foglalkozzon.
- Terhelhetőségénél mindig vegye figyelembe a gyermek fizikai állapotát, személyiségjegyeit, a külső szakember véleményét alapul véve készítse el a gyermek egyéni fejlesztési tervét, a javaslatokat építse be fejlesztő munkájába.
- Alkalmazkodjon az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez, a gyermek fejlesztése során **működjön** együtt a különböző szakemberekkel.

9.2.4 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatása során fontos a családdal és a megelőzést szolgáló intézményekkel való szoros együttműködés kialakítása.

Óvodánk a szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkör megteremtését, az érzelmi nevelést tekinti elsődleges feladatának.

Fontos, hogy a gyerekek egyéni képességeik érdeklődésük, szociokulturális háttérüket figyelembe véve, önmagukhoz mérten fejlődjenek.

- Pozitív énkép erősítése,
- Érzelmi fejlődés,
- Önértékelés támogatása,
- Magatartási minták elsajátítása,
- Társadalmilag elfogadott normák közvetítése.

A gondozási teendők keretében, tekintettel a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekekre is, a nap folyamán folyamatosan lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyerekek igény szerint a fő étkezéseken kívül is étkezhessenek nyugodt körülmények között.

Évente védőnői szűrések történnek.

Az Óvoda tevékenységei közül több segíti a hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztését, érzelmeik kiteljesedését:

- komplex mozgásterápiás foglalkozás,
- Báb, drámajáték.
- énekes játék, tánc

Kapcsolattartási formák a hátrányos helyzetű gyerekek családjával:

- Mindennapi személyes beszélgetés,
- Fogadóóra,
- Családlátogatások.

A kapcsolattartási formák során elsődlegesen a gyermeket érintő problémák, feladatok kerülnek előtérbe. A nevelési feladatok átgondolt tervezése alapján a fejlesztési folyamat eredményeként a nevelési cél megvalósul. A tervezés egymásra épültsége, a gyerekek folyamatos megfigyelése, a csoport szokás és szabályrendszerének átgondolása.

10 AZ ÓVODAI NEVELÉS DOKUMENTÁLÁSA

10.1A tervezés általános elvei és rendszere

Célok, alapelvek:

- Az óvodapedagógusok tervezésének alapja az Országos Óvodai Nevelési Programra épülő helyi Pedagógiai Program. Tervezése során épít az ebben található célokra, alapelvekre és feladatokra, valamint a fejlesztés elérendő kritériumaira. /input/
- Az óvodapedagógus tervezés során épít a gyermek egyéni érdeklődésére, előzetes tudására, képességei fejlettségének szintjére és mindezek figyelembevételével tervezi meg a képességfejlesztés folyamatát, az egyéni fejlődést segítő differenciált feladatokat.
- A gyermeki tevékenységek, teljesítmények értékelését minden esetben a fejlődésbe vetett hit, a segítő, támogató attitűd jellemzi. Tudatosan figyel a gyermeki kezdeményezések bátorítására. A hibák, hiányosságok megfogalmazásakor ügyel arra, hogy tárgyyszerű legyen, és mindenkinek lehetőséget adjon a javításra.
- Tudatosan használja a tanulási tevékenységekben rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket, az értelmi, érzelmi, esztétikai és szociális képességek terén egyaránt.

- A gyermekek személyiségét fejlődésében szemléli, reakciói a fejlődésbe vetett bizalmat sugározzák. Az értékelésnél a gyermek önmagához viszonyított fejlődésének mértékét hangsúlyozza, dicséretét, elmarasztalását ehhez igazítja.
- Tudatosan tervez olyan szervezési módokat, munkaformákat, módszereket, (pl.: páros, mikrocsoportos tevékenységek, stb.), amelyek lehetővé teszik a gyermekek számára a helyes viselkedési normák, mintaként szolgáló cselekvések, kommunikáció megismerését, a segítő együttműködést, közös feladatmegoldást és a csoportközösség erősítését.
- Az óvodai neveléssel és a gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentumok az OVIKRETA rendszerbe kerülnek felvezetésre.

10.2 Az óvodai nevelés tervezéséhez szükséges dokumentumok:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- A Jancsi és Juliska Óvoda Pedagógiai Programja
- Az óvodavezető éves munkaterve.
- A csoportos foglalkozásban megvalósuló tanulás terve.
- A nevelési, gondozási, tanulási terve (csoportnapló OVIKRETA)
- A gyermekek fejlődésének nyomon követő dokumentációja: fejlődési napló, DIFER

Célunk: A gyermekek egészséges testi és szellemi fejlődését, egyéni fejlődési ütemét szem előtt tartva a feladatrendszerből kiindulva tervezzük meg a tevékenységi köröket.

A tervezés az óvodapedagógus tudatos, tervszerű tevékenységének elengedhetetlen feltétele a gyerekek fejlődésének segítése érdekében

- A gyermekek fejlődésének nyomon követése
- Minden gyerekről „Fejlődési naplót” kell vezetni, megfigyelések, folyamatrögzítések és a mérés változatos módszereivel.

10.3 A tanulási folyamat tervezése:

Tartalmát tekintve összeállítása az óvodapedagógusok feladata a Pedagógiai Program előírásainak betartása mellett élhetnek a módszertani szabadság lehetőségével.

A tervezés fajtái:

- hosszú távú: éves, féléves
- rövid távú: heti, napi

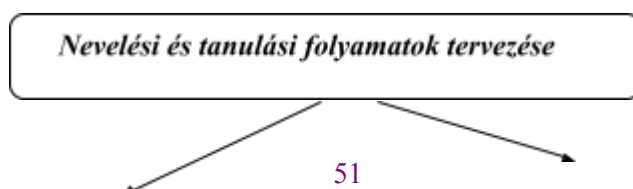
A tervezés formái:

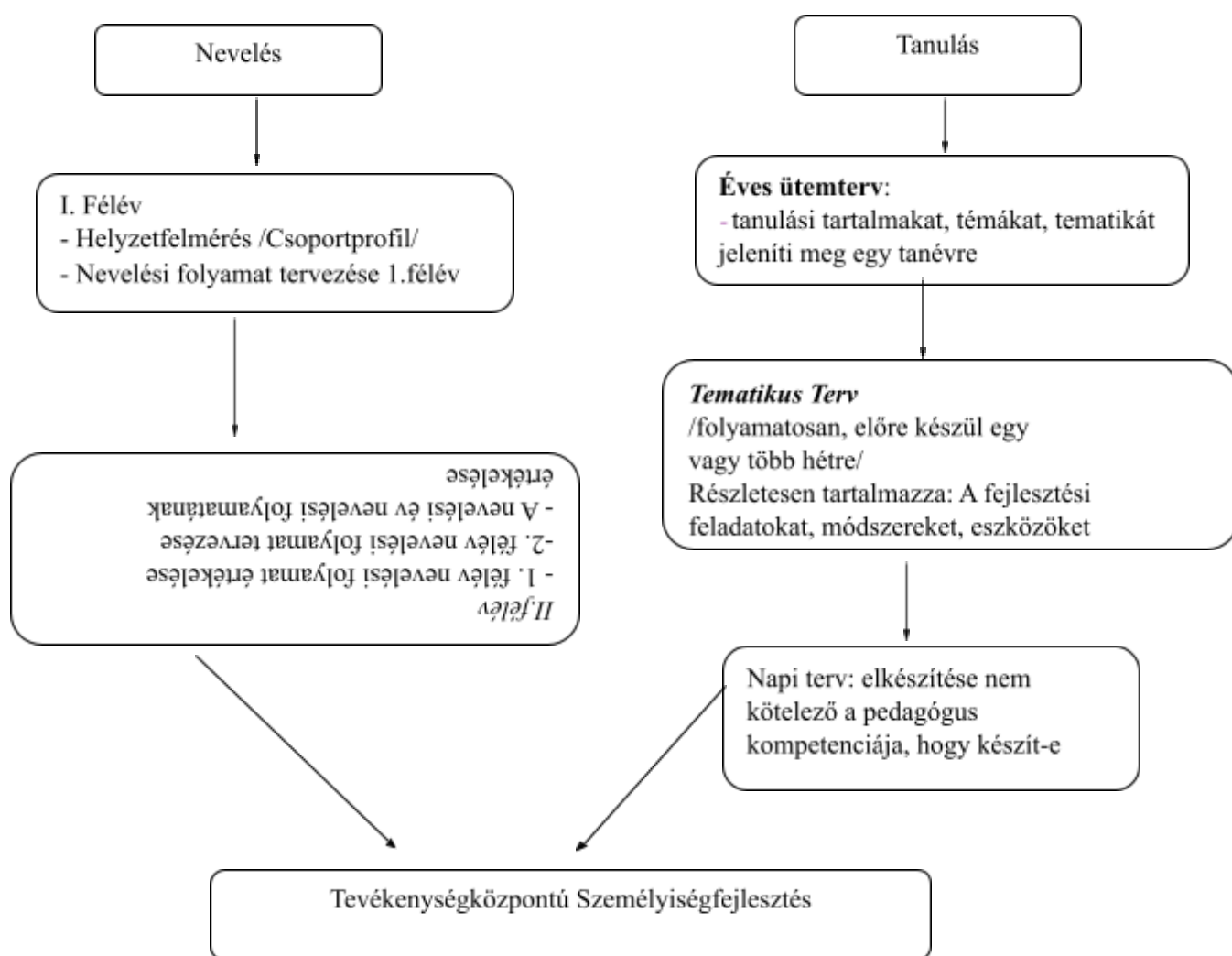
- éves anyaggyűjtés, éves tanulási terv
- Nevelési Terv: I. és II. félév
- Évszakhoz ill. jeles napokhoz kapcsolódó terv: tematikus terv
- Napi terv: elkészítése nem kötelező a pedagógus kompetenciája, hogy készít-e.

A tervezés időkeretei: I. szeptember 1. – május 31.

II. június 1 - augusztus 3

A tervezés rendszere

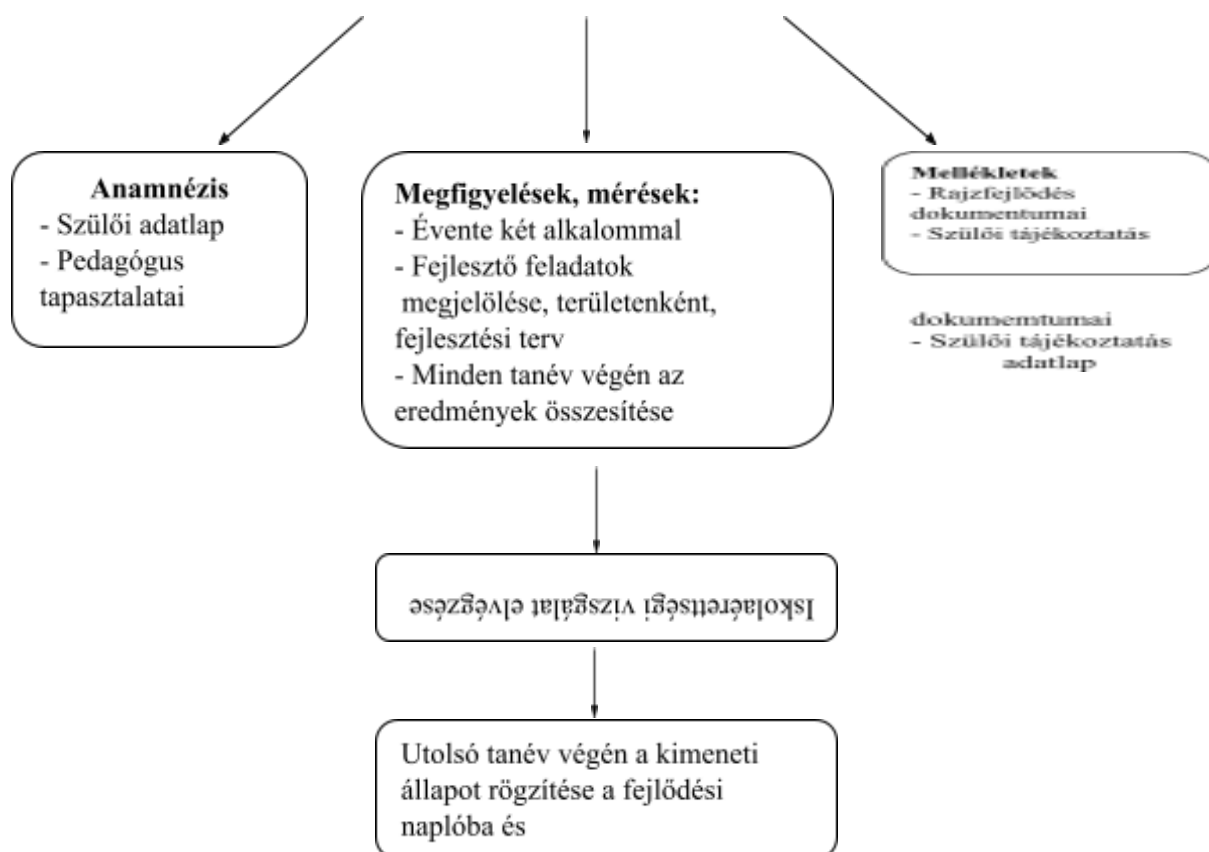

10.4A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A megismerés folyamata:

- Családi háttér megismerése – családlátogatás során (igény szerint).
- Az anamnézis elkészítése (alapvető adatok).
- A gyermek megfigyelése – s az eredmény rögzítése (óvodáskor kezdetén). - játéktevékenységben (élmények, tapasztalatok, szokások, érdeklődés, társas kapcsolat...) - mozgásfejlettségében - önkiszolgáló tevékenységében - beszédképességében
- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése - feljegyzések készítése a kiugró eseményekről, fejlődési üteméről (tevékenységekben)
- mérés alapján a fejlettség megállapítása (tanköteles korú gyerekeknél) - nevelési területenként vagy - képességterületenként (értelmi, szociális, motorikus, beszédképesség)
- A tanköteles korú gyerekek iskolai életre való felkészítése érdekében mérést kell végezni elején és év közben
- A gyerekek fejlettségéről tájékoztató beszélgetést kell szervezni a szülőkkel évi két alkalommal, ha szükséges többször.

Egyéni fejlődési napló
/A gyermek teljes óvodai életét végig kíséri/

11 A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
 - o Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.
- A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

ÉRVÉNYESSEGI NYILATKOZAT

Az óvoda nevelési programjának érvényességi ideje: Visszavonásig érvényes

A nevelési program módosításának módja, lehetséges indokai:

- A program felülvizsgálata a törvényi előírásoknak megfelelően történik.
- A nevelőtestület közös elhatározással dönt a program módosításairól, vagy más program bevezetéséről.
- A módosítás lehetőségét végig kell gondolni abban az esetben is, ha azt az érdekegyeztető fórum javasolja.
- A programmódosítás lehetséges módjait írásban szükséges előterjeszteni az óvoda vezetőségének.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Egyetértését nyilvánította:

dátum: 2025.01.03.

Szülői munkaközösség:

aláírás: G. B. S. K. K.

Elfogadta:

dátum: 2025.01.03.

Nevelőtestület:

aláírás: L. B. K. K.

Jóváhagyta:

dátum: 2025.01.03.

Óvodavezető:

aláírás: Nagy János

A fenntartót külön költség nem terheli.

Fenntartó képviselőjében jóváhagyta:

dátum: 2025.01.06.

Jancsi és Juliska
Oktatási Alapítvány
2360 Gyál, Rákóczi u. 69.
Adószám: 18298819-1-13

aláírás: M. K.

MELLÉKLETEK

1.számú melléklet

A kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke

1. számú melléklet

Egészség-fejlesztési program

2. számú melléklet

Felhasznált irodalom

1.számú melléklet

A kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke:

I. Helyiségek

Helyiségek		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Csoportszoba		1
Játszóudvar		van
Gyermeköltöző		1
Gyermekmosdó-WC helyiség	nemenként 1 WC	1
Felnőtt öltöző, mosdó		1
Felnőtt WC helyiség	1 WC	1
Melegítő konyha		1
Szélfogó		1

II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyak

1. Csoportszoba		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	15
Gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1	18
Gyermekasztal	gyermeklétszám szerint 1	3
Gyermek konyhaszekrény		1
Szőnyeg		3
Játéktároló		4
Könyvespolc		2
Foglalkozási eszköztároló szekrény		4
Szeméttartó		1
Bordásfal		1
Mozgáskultúrát~, mozgásfejlődést segítő készlet		van
tálaló asztal		1

2. Játszóudvar		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Kerti pad		1
Kerti asztal		3
Kerti szék		18
Babaház		1
Udvari homokozó		1
Trambulin		1
Takaróháló		1

Mozgásigényt kielégítő eszközök		van
---------------------------------	--	-----

3. Gyermeköltöző		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Öltöző polc fogassal		17
Öltöző pad		3

4. Gyermekmosdó		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Textiltároló szekrény		1
Törölközőtartó		1
Falitükör		1
Fogmosótartó		3

5.Felnőtt öltöző-mosdó		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Öltöző szekrény	személyenként 1	3
Fogas		4

6.Felnőtt WC helyiség		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Tisztítószer-tároló szekrény		1

7.Melegítő konyha		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Edénytároló szekrény		2
Élelmiszertároló szekrény		2

8.Szélfogó		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Öltöző polc fogassal		2

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Egyéni tisztálkodó szerek	gyermek létszám szerint1	15
Tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	2
Fésűtartó		1
Törölköző	gyermek létszám szerint 3	45
abrosz	asztalonként 5	15
Takaró	gyermek létszám szerint 1	15
Ágyneműhuzat, lepedő	gyermek létszám szerint 2	30

IV. Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Takarítóeszközök		3
Hűtőgép		1
Porszívó		1
Gáztűzhely		1
Szagelszívó		1
Pirítóssütő		1
Kukoricapattogtató		1
Mikrohullámú sütő		1

V. A nevelő munkát segítő játékok és eszközök

1. A nevelő munkát segítő játékok és eszközök		
Játékok, játékeszközök	Mennyiség eszköz fajtánként	Darabszám
Különböző játékok formái (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	megfelelő mennyiségben	van
Mozgáskultúrát~, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermeklétszám figyelembevételével	van
Ének-zene, énekes játék eszközei	gyermeklétszám figyelembevételével	van
Az anyanyelvi ~ és a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermeklétszám figyelembevételével	van
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitást fejlesztő anyagok és eszközök	gyermeklétszám figyelembevételével	van
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyermeklétszám figyelembevételével	van
A természeti- emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő anyagok és eszközök	gyermeklétszám figyelembevételével	van
Munkajellegű tevékenységek eszközei	gyermeklétszám figyelembevételével	van

2.A nevelő munkát segítő egyéb eszközök		
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Magnetofon		1
Rádió		1
CD-lejátszó		1
Hangfal		2
Diavetítő		1
Projektor		1
hangszer (pedagógus)		van
hangszer(gyerek)		van

VI. Egészség és munkavédelmi eszközök

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Darabszám
Eldobható ételmintás zacskó		van
Elsősegélynyújtó láda		van
Tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	van

2. számú melléklet
Egészség-fejlesztési program

A program célja:

Az óvodánkba járó gyermek a teljes nevelési időtartam alatt részesüljenek a mindennapokban, összehangolt rendszerként működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A program tartalma:

- o Egészséges táplálkozás
- o Mindennapos testnevelés, mozgás
- o Testi- és lelki egészség fejlesztése
- o Környezettudatos magatartás kialakítása
- o Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Legfontosabb feladtunk az *egészséges táplálkozásra* vonatkozó élettani szükségleteinek megfelelő étrend biztosítása a gyerekek számára. Az étrend kidolgozását a táplálkozás egészségügyi előírások alapján az étkeztetést biztosító vállalat és óvodánk közösen biztosítja. A gyermekeknek napi négyzeri étkezést biztosítunk (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna). Az egészséges táplálkozás érdekében tízóraitra a gyerekek friss gyümölcsöt, zöldséget kapnak.

- o A rendszeres folyadékpótlás egész nap biztosított.

Az étrendtervezés szempontjai:

- o a változatossági mutató feleljen meg a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásoknak,
- o az étrend összeállítása, az ételek elkészítése a nyersanyag -kiszabati előírás szerint történjen,
- o idényszerűség,
- o elégítse ki a gyermekek folyadékigényét (ivóvíz, tea, ásványvíz),
- o a gyermekek igénye (mit szeretnek),

A helyes étkezési szokások kialakítása érdekében együttműködünk a családokkal és a szakemberekkel. A szülők tájékoztatása céljából a heti étlapot kifüggesztjük, amivel segítjük az óvoda és az otthoni étkezés összehangolását.

Mindennapos testnevelés, mozgás

/ld. a Pedagógiai Program „Mozgás” fejezetet/

A mindennapos testnevelés, mozgás fejlesztésének jellemzői:

- o rövidtávon: szívesen játszik, részt vesz a mozgásos játékokban
- o középtávon: örömmel vesz részt a pedagógus által szervezett mozgásos játékokban
- o hosszútávon: élete szerves részeként vesz részt és szervezi a mozgásos, rekreációs tevékenységeket

Testi- és lelki egészség fejlesztése

Célunk: hogy a elősegítsük a gyerekek testi, lelki, mentális egészségének kialakulását a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést.

Feladataink:

- o A pszichés, az érzelmi, intellektuális fejlődés képessége.
- o Kölcsönösen kielégítő társas és közösségi kapcsolatok kialakítása és fenntartása.
- o Az élettel együtt járó stresszel való megküzdés képessége és a kihívásoknak a személyes fejlődés szempontjából való hasznosítása.
- o mentális alkalmazkodás a közösséghez a személyiséget érő ingerek és kihívások konstruktív kezelése deviáns viselkedésformák elkerülése
- o Környezettudatos magatartás kialakítása /szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, komposztálás, a hulladék lehetséges újrahasznosítása/
- o Az energiaforrások takarékos felhasználása /víz,elektromos áram/
- o A természet közelség hangsúlyozása, a természetes környezet alakítása.
- o Környezettudatos szemlélet kialakítása
- o Az óvoda dolgozóinak és a családoknak a példamutató magatartása
- o A tevékenységek szervezésénél kiemelt szempont a levegőn tartózkodás.

A testi, lelki egészség fejlesztésének jellemzői:

- o rövidtávon: mentális alkalmazkodás a közösséghez
- o középtávon: a személyiséget érő ingerek és kihívások konstruktív kezelése
- o hosszútávon: a deviáns viselkedésformák elkerülése

Környezettudatos magatartás kialakítása

A környezetünkhöz való tudatos pozitív hozzáállás néhány fontos területen tud az óvodai életben is megnyilvánulni:

- o környezetünk állapotának megőrzése (a hulladék elhelyezése, szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, komposztálás, a hulladék lehetséges újrahasznosítása)
- o az energiaforrások takarékos felhasználása (különös tekintettel a víz- és elektromos áram takarékos használatára)
- o A természet közelség hangsúlyozása, a természetes környezet és anyaghasználat preferálása
- o Az óvoda dolgozóinak és a családoknak a példamutató magatartása

A környezettudatosságra nevelés jellemzői

- o rövidtávon: a helyes / helytelen hulladék elhelyezés megismertetése
- o középtávon: váljon beépült szokássá a takarékos energiafelhasználás, illetve az újrafelhasználható anyagok kezelése
- o hosszútávon: környezettudatos szemlélet.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

o Egészséges, biztonságos, balesetmentes környezet megteremtése. /A biztonsági intézkedéseket az óvoda használóival szembeni elvárásokat a házirend és a szervezeti- és működési szabályzat tartalmazza/.

Levegő	tiszta, oxigén dús levegő
Hőmérséklet	csoportszoba: 20-22 C° mosdó: 22-24 C°,

Egészségvédő szokások kialakítása (ld. a fentiekben, az egészséges életmód szokásainak alakítása részénél)

Baleset megelőzés: az egészségmegőrzés és balesetvédelem természetes módon épül be az óvoda mindennapi tevékenységébe.

A balesetek elkerülésének konkrét feladatai:

- o A veszélyhelyzetek felismertetése, elkerülése
- o Az eszközök balesetmentes használata
- o Biztonságos közlekedésre nevelés

A baleset-megelőzés jellemzői

- o Rövidtávon: az eszközök megfelelő használata, a veszélyes helyzetek felismerése
- o Középtávon: A kialakuló veszélyhelyzetek elhárítása, az idevonatkozó szabályok betartása
- o Hosszútávon: A veszély-és baleseti kockázatok felmérése és tudatos elkerülése